విడిప్రతిక ౧ అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ. ౬ — నవంబరు ౨ వ తేది ౧౯౩౬ సోమవారము — అర్ధ సం॥చందా రూ ౩

సంపుటము ౧౧ { త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు - దక్కన్. — శా. శ. ౧౮౫౮ = శ్రీధాతసం॥ ఆశ్వయుజ బ॥ ౪ సోమవారము. = ౨౮ ఆజూర్ ౧౩౪౬ ఫ. } సంచిక ౫౦

రాబోవు ఆంధ్రమహాసభ దాని ప్రాముఖ్యత

(ఒక ప్రబోధనశాలి)

[ఒక ప్రబోధనశాలి]

౧౨ బహమనునుండి మూడు దినములవరకు మహబూబునగరము జిల్లాలోని షాదునగరమున జరుగబోవుచున్న ఐదవ నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభ పలుకారణములవలన ప్రాధాన్యముగలదిగానున్నది. ఈవిషయమునగానవచ్చు ప్రత్యేకతల నీచిన్నివ్యాసములో వివరింప యత్నించుచున్నాను.

సంస్కరింపబడిన మొదటి మహాసభ విషయనిర్ణయ సభ

ఇదివరకుజరిగిన నాల్గుమహాసభలకు నిర్ణీతముగు నియమావళి [Constitution] లేకయుండెను. కొన్నిరివాజులలోనుండు సాధారణ సంప్రదాయములను ఆచారములను దృష్టిలోనుంచి నడుపబడుచుండెను. ఈసారి అట్లుకాక నియమావళి ఏర్పడినది. అది సిరిసిల్ల మహాసభయొక్క తుదిదినమున తుదిసమావేశమువలన నంగీకరింపబడినది. కనుక సర్వవిషయములనునియమములననుసరించి జరుపబడును విషయనిర్ణయసభ మునుపటివలె కొందరిచే తోడువలెగాక సభ్యులసంఖ్య ౬౪ అని నియమావళిలోని [౧౩] నియమమువలన స్థిరపడినది. ఆలోచనీయవిషయములలోను క్రమత ఏర్పడినది. కనుక సభాచర్యలు మునుపటికంటెను ఎక్కువగా క్రమబద్ధమై యుండగలవు.

ప్రతినిధులు

ప్రతినిధులటికెట్లు ఇకముందు స్థాయిసంఘమువలన జారీచేయబడును. ప్రతినిధి దరఖాస్తు ఫారముపైన దస్కతుచేసియిచ్చి రసీదో లేక టికటో పొందును. ఈద్రవ్యము నియమావళి ననుసరించి పూర్తిగా స్థాయిసంఘమునకు చెందును. ప్రతినిధులరిజిస్టరు వివరములతో ఉండగలదు. మహాసభాచర్యలలో ఏజిల్లావారు ఎందరెందరుపాల్గొనిరో ఈమహాసభానివేదికలలో తెలియగలదు. పూర్వము ప్రతినిధుల సంఖ్య ఇంతయని స్పష్టముగా తెలియు మార్గమే లేకుండెను. అంచనా మాత్రము దొరకుచుండెను. ప్రతినిధిరుసుము లతీసికొని టికెట్లు జారీచేయు పద్ధతి ఇప్పటినుండియే ఆరంభమగుచున్నది. కనుక తీరాసమయమునకు పెండాలవద్ద ఇబ్బంది కలుగకుండ ఏర్పాటులు చేయబడినవి. ప్రతినిధి మహాసభ నియమావళిని అంగీకరించినట్లు ఫారముపైన దస్కతుపెట్టును. కనుక మహాసభాయుద్దేశములకు వ్యతిరేకముగా వాదములు జరుగు నవకాశముండదు.

అధ్యక్షుడు:

ఈసారి అధ్యక్షునినియామకము [౪]జిల్లా కమిటీలయొక్కయు [౧] ఆహ్వానసంఘముయొక్కయు [౧]స్థాయిసంఘముయొక్కయు అనగా మొత్తము ౬ సంఘముల అంగీకారముతో జరిగినది. మునుపట్లుండలేదు, ఆహ్వాన సంఘము,స్థాయిసంఘము రెండునుకూడ బలుపుకానియేచేయుచుండిరి. కనుక ఇప్పటిఅధ్యక్షుడు మునుపటికంటె విశాలతరమగు ప్రాతినిధ్యము కలవాడుగానుండును. ఇట్టివే నియమావళినిబట్టి ఎన్నియోమార్పులుకలిగినవి. కనుక క్రమవిధానము గతనాల్గుసభలకంటె ఈసభ ఎక్కువ ఆకర్షకముగను నియమబద్ధముగను ఉండగలదు.

శ్రీయుత వేంకటరంగారెడ్డిగారు:

అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయుత రెడ్డిగారు ప్రత్యేకగౌరవముకలవారగుట సంభవించినది. అనగా వీరు విద్యాధికులు, ఆంధ్రోద్యమస్థాపకులలోనివారును,న్యాయశాస్త్రవేత్తలుమాత్రమేకాక, శాసననిర్మాణ సభాసదులు కూడనగుట విశేషము ఈయుదిగౌరవము మేమెరింగినంతవరకు గత౨౫సంవత్సర కాలములో ఏఆంధ్రన్యాయవాదియు. న్యాయవాదిగా పొందియుండలేదు. కనుక ఇదిమనయదృష్టము. అంతేకాని. వీరు "రైతుబిడ్డ"అనదగినవారు మన రాష్ట్రమునకు వెన్నెముకఅనదగిన వ్యవసాయకులతరగతికిచెందినవారు. గ్రామజీవనము, ప్రజలకష్టనిష్ఠురములను బాగుగాదెలిసినవారు,కనుక నేటికాలమున రైతులకుగల యిబ్బందులను బాగుగా గ్రహించగలరు.

సభాధ్యక్షత, శాసనసభాసభ్యత్వము

ఈరెండుపదవులను ఒకవ్యక్తికే ఒకసంవత్సరమునకు లభించుటవలన, ప్రజాభిప్రాయము ప్రభుత్వమందిరములోనికి బాగుగా ప్రవేశించగలదు, ప్రజలస్థితుల బాగుదెలిసికొనిన అధ్యక్షుడు శాసనసభలో వారికష్టముల దొలగించుటకై చిత్తు శాసనముల ప్రవేశపెట్టగలిగియుండుట గొప్పలాభము. రైతులఋణబాధ, సహకారసంఘముల లోటుపాటులు, హరిజనులఇబ్బందులు, సాంఘికములగు దౌర్బల్యములు. జాగీరుప్రజలకష్టములు మున్నగునవి శాసనసభ అమూలమున నివారింపబడుటకు ఈ మహాసభ చాలఅవకాశముల కలిగించగలదు. కనుకఈవిషయములల్లోగలలోపములను నిజాంరాష్ట్రనివాసులగు ఆంధ్రులందరును ఈసభకువచ్చి, ప్రతినిధులై బయటపెట్టవచ్చును. ఈవిషయమున ఇంతటి మంచిఅవకాశము ఇదివరకు ఎప్పుడును ప్రజలకు లభించియుండలేదు,

నగర సామీప్యము

మహాసభాస్థలమగు షాదునగరము, హైదరాబాదునకు ౩౨మైళ్లదూరముననున్నది. నగరమునుండి మహబూబునగరమునకు బోవు రైలు మార్గమునగలదు. మోటార్లమీద గంటప్రయాణమువచ్చును. సిరిసిల్లవంటి దూరప్రదేశమునకే వందలకొలదిప్రతినిధులు ప్రతినిధురాండ్రు నగరము, సికింద్రాబాదులనుండి. బస్సులమీద, మోటారుబండ్లమీద, సైకిళ్లమీద వచ్చియుండిరి. అట్టిస్థితిలో ఆదూరములో దాదాపు నాల్గవభాగము దూరమునమున్న షాదునగరమునకు నాగరికులు అసంఖ్యాకులుగవచ్చి దానిజయమునకు కారకులగుదురనుట నిస్సంశయము ఈకారణమువలన మహాసభాదినములలో విశ్రాంతివేళల వినోదముల కవకాశము చాలకలదు.

వ్యాయామములు, పోటీలు

నిరుడు సిరిసిల్లలో ప్రారంభింపబడిన వ్యాయామములు, పోటీలుమున్నగునవి ఈసంవత్సరము అంతకంటె గొప్పగాజరుగునని తెలియుచున్నది (శ్రీయుత రావి నారాయణరెడ్డి గారు నిజాంరాష్ట్ర హరిజనసేవక సంఘాధ్యక్షుండు) ఆహ్వానసంఘమువారితో నీవిషయమునచాలోచించుచున్నారు. నిర్ణయములుత్వరలో జరుగనున్నవి

షాదునగరము

ఇదిరైలుస్టేషను, ఊరికినిదీనికినిమధ్య ౩, ౪ ఫర్లాంగుల అంతరముకలదు. ఇచ్చట పురాతన మందిరము విశాలమైనదికలదు ఎందరికైననుతగు ఆశ్రయముదొరకవీలుకలదు. ఊరిపేరుఫర్రుఖునగరము. జానంపేటఅనునది నామాంతరము ప్రేషప్రదేశము వర్తకప్రాముఖ్యముగలది విశేషమేమనగా. ఈస్థలము మనరాష్ట్రపు ప్రధాన మంత్రులగు మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాదు బహదూరుగారి ఎస్టేటులోనిది ఇదిఎస్టేటులోని తాలూకాస్థలము ఎస్టేటులో ఆంధ్రమహాసభ సమావేశమగుట ఇదిమొదటిసమయము. దీనివలన మహారాజా బహదూరుగారి కీర్తి విస్తరిల్లును.

సిరిసిల్ల మహిళాసభ స్వచ్ఛంద సేవికా దళము

కొన్ని యూహలు— విడివిడివి

కవికొండల వేంకటరావుగారు

౧

పొలము పచ్చన, ప్రక్కనుగల పుంత
కలిమి చేనొప్పునట్టి కడలనొప్పె
చక్కనగు కొల్వ దానికి ప్రక్కనవల
కొంతమారాన గుంపుగ గుడిసెలొప్పు
ఉప్పరులవొను చెప్పరేయూరివారు
కొని (కొత్తగ వచ్చినవారు వారు,
వారి జీవన మెటుగ కష్టపడుటకేమి
కారణంబన్న "కష్టమా? కాదు, లేమ
పుట్టినామింతమలకె"యని పొదలివారు
"మెట్టినూరె పుట్టినదయా? పుట్టినూరు
చేజెరెదను వారుగాప్పుచ్ఛయిద్ద
"నాటిలో చెట్టు క్రింద మాతనవు"లనిరి

౨

పిదప వానలకొంది పేదమబ్బు
లక్కడిక్కడ చెదరరే నాకసమున
తెల్లనగు చందమామయు తెరవొసంగ
వెన్నెలలు బర్వె బొలమున, వీధులయట
వన్నె బొలిచెడు కడచెట్టు గున్న నీడ
వలపుల మమ్మించి దేవళ్ల వల్లనుండి
దూరమునకు దొంగళ్లను కొంచెమదుము
గూడు పుండిరి కొందఱు చేరవచ్చి
చిచ్చుగాంచ్సెరి గుడిసెలు గుచ్చియుండుటలు
గాపురాలున్నవారు సుఖంబుదోప
దీపమా లేదు మంచమా దిండు ఏమి
ఏమియును లేవు చీకటి, యిలుకునిక్క
లాకుకుట్టిన చరకుటీరాంతరములు
కాని కతలు చెప్పుకొనుట కలిమిలేమ
లూహగొనుట, లూకొట్టుకొనుట, నవ్వు
లాటలు, సమస్తము జరుగు వీక్షకంబె
సందడియుగంగ ఘాటుకొవ్వరదమునగ
ఎంతవఱకు సందడియూట, లెంతవఱకు
నాటకంబనియడుగ నివంతమనిరి,
"ఎదుకు తెల్వాఱునట్టికి ప్రొద్దువంబు
ఎంతవఱకెవియుండు రాత్రిట్టుమాకు"
వచ్చుచుం ...లిక్కిరివారలు వినికివగుచు

౩.

పలుగుపలుగుగ జనుచున్న వారువారు
పూచిన తుగాయి క్రిందను పొలుపుమిగుల
గాచినటువంటి నేరెళ్లకడ నిలుచుచు
పలుగుపలుగుగ జనుచున్న వారువారు
సమవిభక్తాంగములచేత, సాధుభూష
ణముల జగిబిగివింత విన్నాణమంద
వపులమబుసు వోనినుడుల, నకలికట్టు
నకు సయికము నివంబడుచున్నటి పాట
నా ...కతికి వెలికిబుచ్చి చొక్క వారు
నవ్వుకుంచుబోదాద నాట్లుగొంకుచు
చిన్న గానదుబ్బగ చెర చెటతెచ్చె
యంచు వెను వినక్కరైతెన వాదుగుంపు
మొత్తముగనొక్క దోటికి రిల్లిమూగు
అగ్గవపుడుటులటుల యలయుటలు
బాలమునూడ్పుకుబోయిరా బొదల్చినారు
రైతు నవ్వకగనూగాక రాలుపవ్వ
పద్దుపద్దము ...క వారెల్లవినదు
ఎవరికొడండ్రుదురాయన్న చెపరువలయు
చందమామ కొడంబ్రవ మాసం చెమాది
యనుచుంబాకిర జ పిల్లి మిగనొపచెటి.

౪

చూచితిని జూచితిని వాని నాచివినొక
గుంపుగాబడి పిల్లల కోమిదేవయను
టాడువాండ్రను వారప ...లు వదివిప్పడు
లాక్క గుంపుగబోబుట లక్కె ...
జూచితిని జూచితిని వానిమాచితిగడు
...మలంతిరియున్న ను కనులచాపు
...జతను, నమాయకత్వమును
...చూమాహాంబు పేదవేడు
చెలివిధులకు వారురచించుమాత్ర
వింగితము దోచబేయుచు "మంగి", "గంగ"
...లనురంగ, పడుచుల వ్యాక్రిసంఖ్య
...ముగ గానిపించిన చుక్కవచ్చు
...గదయొటువుండె యొందలిట్టు

...బోవుచును వాని లేపిలిగాని
"చేలు పూయునేమాయమూర్తంబడి, కష్టపుడు
వారమాడ్పుచు దూర్పుచు బ్రక్కనున్న
"ద్రోవహారు" కవలనుండి బ్రోవటంబు
మాలివక్కన దంభోక్తి మగనివంక
జూపులిడుచును, ధూర్తుని సుతునివడిగ
గద్దరించుచు చెరవారి సద్దణపుచు
ఆమెపలికినపలుకులో నామెచూపు
తూర్పు పైపునకును సాగదోగదు తొద్దు
లేతకిరణాలు కనులలో లీలమెలపె
ఆసముద్ర పర్యంతంబు హరితమైన
యట్లు వ్యాపించియున్న సస్యంపుబొందు
కనుచు రవళిచేసెనోయనగ రదయుగమున
రెండుమూడు గాజులవిచె, నిందువలను
టూహలుప్పొంగి సాగెనా నూతకొక్క
కూవరాగంబు గానను గుత్తుకప్రుతి
ఆసె చెవిచిటి యాపెను వరవినక్కె
పాటమురిపిరుచు వయసు ప్రౌఢమగవిరుచు
నవ్వినట్టివాని నగళ్ల పువ్వులట్లు
మార్దవము సౌరభము జీవ్మి మరులుగొలిపె
గాక చెలికిక్రోటెన్ని, పిగుజేయుచు నాచే
గూవరాగంబు, పెదమోముతో నటించె.
నేదఖించితి తోలోన నివ్వు జాతి
వారు, పేదలు, తిండికూడురాయదినగు
వార లెండవానలబడి వనరువారు.
కువ్వగలకు నిమ్మరసులు నాయువల
కిమ్మగలు లేవిచో సౌఖ్యమేమలక్కి
యునయ నేదలించితి లోలోన వందునంటు

౫.

మంచిలక్షణవతిపిల్ల యొంచితాల్పె
నల్లయంచుల యొకటోక నల్లరయిక,
పసిమితోల్కాడు బంగారు మినిమినగలు
వచ్చుచుండెను వడుదారి నవ్వుచుండె
పచ్చనిపొలంపు జాయవఖంబు క్రింద
"ఎంతలాభరబుదినిలి సంతసేడు
సుబ్బులూ"యని బ్రాహ్మణ సుముఖుడొకడు
పలుకరించెను దానిని చెలువవేగ
మ్రత్తరంబిచ్చె "లాభమా? యొత్తదిపుడు.
వచ్చినాయూక, రానిచో బొ"చ్చుటదిమ
వంజ చఱచఱవాని నయ్యాటకడచె
అల్లప్రత్యుత్తరము వినువంత వెడద
వంతకుసుమలాత యెను వింతయైన
తరుణియెంతరో చను పైనదాని పోల్కి,
దోచె నేమబులకరింప దొడగిరిమతీ
"ఏమిటట్టి ప్రత్యుత్తరంబిచ్చితి"వని
"చేపలమ్మెడు నాతోడ చిట్టుడైన
బాపనయ్యలు గూసెంటి వచ్చుగూంత
లాభమదివచ్చు నాడేమిరాదురాని
నాడు"అని చఱచఱజనె జేడెప్రోడ.

"ఉచితము"

1. కుటుంబసంరక్షిణి వెల రూ1-0-0
త్రిదోషహరములగు మూడు దివ్యౌషధ
(రాజములు ప్రతియింట వుండతగినవి)
2. మహాభృంగామలక తైలం 1 0 0
నేత్ర శిరోవ్యాధులకు
3. మాదీఫలరసాయనము 1-0 0
సర్వపైత్య వికారములు హరించును
4 రత్నపురుష లేహ్యము 1-0-0
"బాల్ భాదూ ఫ్లైటాకుర్తు"
5 శివామృతము 1 0-0
ఇదకుక్కవట్టను నరములదుర్బలత్వమును
బోగొట్టును

"జాతకము"

పుట్టిన తేది గంటలు లేక గడియలు పంపిన యెడల ద్వాదశభావములతో సహా జాతకము వ్రాసిపంపబడును ౨ సం॥ ఫలములతో జాతకము రూ ౫ లకు వ్రాయించుకొన్న వారికి పై ౫ మందులలో నొకటి యుచితము. పై మదహరింపబడిన ౫ మందు లొకేసారి కొను వారికి ఒక్క సంవత్సరము జాతకము మాస ము వారిగా నుచితముగా వ్రాసిపంపబడును.

అడ్రసు—
రిషిరిక్ష, పండితాశ్రమము
సికింద్రాబాదు.

శ్రీయుత నర్సింగరావుగారి నిరుద్యోగ ప్రణాళిక

రావి నారాయణరెడ్డిగారు

శ్రీయుత మందుముల నర్సింగరావుగారి "విద్యార్థుల నిరుద్యోగ ప్రణాళిక" ఆర్థిక సంఘము (Economic Association) వారిచేత నేర్పాటు గావింపబడిన రెండు సభలయందు పరిశోధింపబడినది. రెండో సభయందు నా అభిప్రాయములను వెల్లడింప దలంచితినిగాని, సమయము లేకుండుటచే అవకాశము లభించలేదు. దానిని పత్రికాముఖమున ప్రకటించు గౌరవమును బొందుచున్నాను.

నర్సింగరావుగారు విద్యార్థులయందుండు నిరుద్యోగమును తీసివేయుటకుగాను ప్రణాళికను సిద్ధము గావించియున్నారు. స్థానిక పత్రికలయందది ప్రచురింపబడినది. గావున దాని వివరముల దెల్పవలసిన యవసరము లేదని దలంచితిని.

ఈ ప్రణాళిక యొక్క మూలతత్వముతో నే నాకభిప్రాయభేదము గలదు. రావుగారి ప్రణాళికను ప్రభుత్వమువారు జాగరూకతతో నాచరణయందుంచిన, జయప్రదముగా నెరవేరవచ్చును. ఆర్థికముగను, ఇతరవిధముగను, బలవంతమైన ప్రభుత్వమునకు ఇటువంటి సామాన్యమైన ప్రణాళికను జయప్రదముగా నొనరించుట అసాధ్యమైన కార్యముగాదు. నర్సింగరావుగారి సూచన ప్రభుత్వమువారికి నచ్చినది. పట్టభద్రులకు కొన్ని ఎకరముల భూమిని మాల్గుజారి క్రిందను వారిప్పుడే పరిమితించియున్నారు. నర్సింగరావుగారు తమ నభినందించుకొనవచ్చును.

దేశమునందు కోట్లకొలది ప్రజలు నిరుద్యోగులై అసహాయులై కూడుగుడ్డ బాగుగా లభింపక, దుర్భరములైన బాధలు జెందుచున్నప్పుడు నిరుద్యోగము నంతయు బాపు ప్రయత్నము గావింపక విద్యావంతుల నిరుద్యోగముపైననే నిశిత హృదయవేదన జెందుటలో గూఢాభిప్రాయము, తత్వము నాకగోచరముగా నున్నది. నేడు భారతదేశమునందలి గ్రామములయందు కోట్లకొలదిజనులు, ముఖ్యముగా స్త్రీలు నిరుద్యోగులైయున్నారు. వారసహాయులు. వారికి ఉద్యోగము నిప్పింప నెవ్వరును లేరు. పట్టభద్రుని స్థితి యటువంటిదిగాదు. ఉద్యోగము లభింపక, క్షుద్బాధ జెందుచున్న పట్టభద్రుని, నేను నేటివరకు గాంచలేదు. అతడు విద్యాధికుడు వ్యక్తియైన గజెటెడు (Gezzetted) ఉద్యోగము సంపాదింపజాలనప్పటికిని, ఏప్రైవేటు ఉపాధ్యాయుడుగనో లేక మున్షీ [Clerck] గనో, తనజీవనాధారమును సంపాదింప నవకాశములు నేడు సంఘము మతనికొసంగుచునే యున్నది.

నర్సింగరావుగారు పట్టభద్రులకు మాత్రము భూమినొసంగుటకు సూచించుటలో అభిప్రాయమేమో స్పష్టముగా దెలియగోరుచున్నాను.

వీరియుద్దేశ్యము నిరుద్యోగము బాపుటకైగాదని స్పష్టమగుచున్నది. అటులైనచో వీరు విద్యావంతులకై మాత్రమే నిట్టి ప్రణాళికను సిద్ధము గావించియుండరు. విద్యావంతులకంటె, నేడు హరిజనులు భూమిని బొందుట కెక్కువ అర్హత గలిగియున్నారు.

ఆర్థిక సంఘమువారి రెండో సభయందు శ్రీయుత బి. రామకిషన్‌రావుగారు నర్సింగరావుగారి ప్రణాళికకు అనుకూలముగా నుపన్యసించుచు, ఈ విద్యాధికులు గ్రామములయందు "జాతీయసేవ" గావింపెదరనియు, అదియే నర్సింగరావుగారి ఉద్దేశ్యముగ నుండవచ్చుననియు వ్యాఖ్యానించియున్నారు.

"జాతీయసేవ" అనుపదమునకు అర్థమేమి? ఇది మిక్కిలి అస్పష్టమైనపదము. నేడు అభివృద్ధికి ప్రతికూలురైన ప్రతీకారులు (Reactionaries) గూడా వారిచర్యలను "జాతీయసేవ" గా నుచ్చరించుకొనుచున్నారు. శ్రీయుత రామకిషన్‌రావుగారి వ్యాఖ్యానమునందలి "జాతీయసేవ" కు అర్థమేమిటో వారు స్పష్టపరచినచో బాగుండును.

ప్రణాళికా సిద్ధము గావించినవారికి అభిప్రాయమున్నదని "జాతీయసేవ" కేమి వరా?

నర్సింగరావుగారి ప్రణాళిక "ఏ ద్విజవాని కందుబాటులో" నందుకై ఈ నిరుద్యోగపదవచ్చునుగాని విద్యావంతుల కొరతను నివారింపజాలదు. సంఘమునందుగల నిరుద్యోగ సమస్య అంతయు లభ్యమైనదిగాదు. విద్యావంతులకుమాత్రము ఉద్యోగము లభించు ప్రణాళికను సిద్ధము జేయుట ప్రతీకారమును [Reaction] ప్రోత్సాహ మొనరించుటయని నా యభిప్రాయము.

సర్కారు బస్సులు

ఆలేరు ౨౩.— రాయచూరు నుండి లింగ్సుగూరువరకు సర్కారుబస్సులు నడచుచున్న వార్తలగలవు. ఆ జూను మాసారంభమున స్థానిక భూమ్యాదాయశాఖోద్యోగులు నొకకమిటీచేసి మ. సంవత్సరము ఒప్పుసర్వీసులకు లైసెన్సు ఇచ్చుటకును రాబోవు సంవత్సరమునుండి జిల్లా మొత్తములో బస్సులు వ్యాపింపచేయుటకును తీర్మానించియున్నారు.

జడ్చర్లలో అన్నదానము

దాదాపు ౭, ౮ వత్సరములనుండి పైచైత్రములో యాత్రార్థులకు సర్వజనులకు మత భేదము లేకుండా, వరంగల్ కాపురస్థులగు శ్రీయుత కంయాల శ్రీరంగాచార్యులవారు అన్నదానము చేయుచుండుట యెల్లరకు విశదమైనసంగతే. ఈవత్సరము నైజాము గాపూరికి, ఒకకొరత అపాయము కలసంభవినప్పటికి లెక్కచేయక యథాప్రకారము అన్నదానము చేయుటకు పాల్పడి ప్రయత్నస్తుయున్నారు తప్పక అన్నదానము జరుగును.

బహిరంగ విజ్ఞప్తులు

కమ్మవిద్యార్థివసతిగృహము

కమ్మ మహాశయులారా! ౨౮ జిలాయి 1౯ ౧౯౩౬ తారీఖున ఖమ్మంమెట్టునందు మనలో కొందరుప్రముఖులు సమావేశమై కమ్మవిద్యార్థివసతిగృహ నిర్మాణ ప్రయత్నము జరుపుటచేత మనకందరకు అమితానందము గలిగినదనుటకానియెడను జాతిగౌరవము కొంచెము కుంటినను నేటివరకు పరస్పర సమ్మేళనభావము లేక ఇట్టిసత్కార్యముల చేయజాలకుంటిమి ఇట్టిలోపముతీర్చుటకు మ. రా. శ్రీ కొమ్మినేని రోశయ్యచౌదరిగారు, మానుకొండ వెంకటసుబ్బయ్యచౌదరిగారు, రావిళ్ల శంకరయ్యచౌదరిగారు అతిప్రయాసతో యిట్టిభవనము నిర్మించుటకు శ్రద్ధవహించుచున్నందులకు మనమెంతయో సంతోషింపవలసియున్నది ఈ కాకతీయసీమయందు కమ్మవారికి వ్యవసాయము ముఖ్యమగు కులవృత్తియగుటచే మనజాతివారికి విద్యావిషయములందుగానియున్నతోద్యోగములందుగాని జోక్యము చాలాతక్కువ. అయినను విద్యావంతులు మనకులమందు లేకపోలేదు. ఖమ్మంమెట్టునందు న్యాయవాదవృత్తియందు మెప్పుగనుచున్న రావిళ్ల శంకరయ్యచౌదరి మానుకొండ వెంకటసుబ్బయ్యచౌదరిగార్లుగలరు. బ్రిటిషుఆంధ్రదేశమందు అనేకమంది ఉన్నతోద్యోగులుగలరు. మరియు మనజాతియందు అన్యోన్యమైత్రిలేకుండుటకు అనేక అంతరాయములున్నవి. వాటిని తొలగించుటకు ఐకమత్యము ఎక్కువగావలయును. దీనిని జయప్రదముగా నెరవేర్చుటకు తామందరు వ్యయప్రయాసలకోర్చి ధనసహాయము చేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇప్పటివరకు ధనవంతులు, బుద్ధిమంతులు, విద్యావంతులగువారు చూపవలసిన బాధ్యతచూపక తక్కువయైయున్నందువలన, స్వసంఘపతనము పరసంఘప్రాబల్యము మేలుకొలుపుచున్నది. కావున నిజాంరాష్ట్రమున కమ్మసంఘమొకటి కలదని తలయెత్తికొనుటకు చాటితీరవలయును. మనలో ఎంతమందో బీదవిద్యార్థులున్నారు వారు తెలివితేటలలో విద్యాభ్యాసములో బుద్ధిమంతులు. అయితే విద్యాభ్యాసమునకు తగిన అవకాశములులేక ఎంతో బాధపడి ఆగిపోవుచున్నారు. ఈవిషయమున్నిగమనించి మనవిద్యార్థుల అభివృద్ధికి అవసరమైన ఇట్టివసతియును కలుగజేయవలసియుండును. మనకు యితర విషయములకన్న యీవిషయము చాలముఖ్యమైనది. మనకమ్మవారి పూర్వపుఔన్నత్యమును యిప్పటిమనస్థితి పోల్చికొనిచూచినచో విచారముకలుగకమానదు. గండికోటయొక్క పెమ్మసానివారికీర్తియు, రాయమానందలి రావెళ్లవారిప్రతిష్ఠయు, వాశిరెడ్డివారి అమరావతిచరిత్రయు

భువనగిరి గ్రంథాలయ దుస్థితి

భువనగిరియందు విజ్ఞానాంధ్రభాషానిలయమను గ్రంథాలయమొకటికలదు అయ్యది దినదినము క్షీణదశకువచ్చుచున్నది గ్రామమునందు గొప్పసేట్లు, సాహుకారులు విద్యావంతులెందరున్నను గ్రంథాలయము వైపు దృష్టిపెట్టువారు లేరు. పత్రికలు అన్నియు ఆగిపోయినవి కొన్ని ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘము నకేతీరిన విజ్ఞప్తిని చెదను స్వీకరించగలగని గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు ఆంధ్రజనకేంద్రసంఘమునకే వ్రాసుకొనిరట ఇంత పెద్దగ్రామమునందెందరో విద్యావంతులు ధనవంతులుండగా గ్రంథాలయమునకింతటిదుర్గతి కలుగుట యెంతటిఅపకీర్తికరము? నిజామాబాద ప్రతాపరుద్రగ్రంథాలయవార్షికోత్సవ సందర్భమున శ్రీయుత సురవరము ప్రతాపరెడ్డి బి.ఏ. బి.ఎల్. గారి అధ్యక్షోపన్యాసమందలి "అప్పుచేసి పెండ్లి కుదుర్చుకొని సమావేశములుపెట్టుకొందురు. కాని వార్తాపత్రికలను తెప్పించుకొని చదువుటకు మాత్రము వెనుకాడుదురు. వార్తాపత్రికలలో ఎందరో వేనవేలు పోగొట్టుకొందురు. మరలిపోవుచున్న పర్యాటకులను చూచి పెట్టుబడిగా ఒక్కపత్రికకైన చందాకట్టి వారిని తెలివి వారికి పుట్టనేపుట్టదు. ఒక్క గ్రంథమునైన స్థానిక గ్రంథాలయమునకు దానము చేయవలెనన్నబుద్ధి వారికి కలుగనేకలుగదు నెలకు నాలుగుఅణాలు చందాయిచ్చుటకు వారికి చేతులాడవు." అనువాక్యములెంతయు నూటికినూరుపాళ్లు నిజము! విజ్ఞానమునకై ధనమందియు ఫలితమేమి? పరోపకారబుద్ధిలేని విద్యయున్నను లాభమేమి? కేవల స్వార్థపరులజీవితము. ఇకనైనను భువనగిరివిద్యావంతులును శ్రద్ధగొని గ్రంథాలయము నభివృద్ధికి తెచ్చుటకై ప్రయత్నింతురుగాక. యిందుకు తగిన బుద్ధియు నుత్సాహమును భగవంతుడు అనుగ్రహించుగాక.

ఇట్లు
ప్రొద్దుటూరి లింగయ్యగుప్త భువనగిరి

బీదరుకోటయొక్క యోర్లగడ్డవారి చరిత్రయు ఆంధ్రులచరిత్రయందలి కాకతీయ సామ్రాజ్యమును తెలిసికొనవలెను. కావున సోదరులారా, యిట్టి సదవకాశమునుపోనివ్వక తగినంత సహాయమొసగ్గలరని నా హృదయపూర్వక వందనములర్పించుచున్నాను.

ఇట్లు
స్వసంఘక్షేమాభిలాషి
పారుపల్లి వెంకటరామయ్యా చౌదరి

తెలంగాణా వార్తలు

బీదరు ప్రయాణీకుల కష్టములు

హుమ్నాబాదు ఆజారు ౨౫ — ఈ గ్రామము బీదరుజిల్లాలోచేరి మోటరు బస్సులకు జంక్షనుస్థానమై యున్నది. బీదరు, కోహీరుప్రయాణీకులు జహీరాబాదునకువచ్చి ఈ గ్రామమునుండి వెళ్లవలసివచ్చుటచే చాలాకష్టములపాలగుటయేగాక సట్టుయుకూడా వాటిల్లుచున్నది బీదరునుండి హుమ్నాబాదునకు నేరుగా ఒకరు బాటకొలతలు పూర్తి అయిపోయినవి. ఈ బాట మధ్యభాగమునందగల వ్యవసాయదారులకును, బాటసారులకును తేమన్యత్నములో కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవి ఇందులో ముఖ్యముగా ఒంట్లపైపోవునట్టియు మరియు వడదెబ్బపొందుబాటసారులు వర్షాకాలములో మధ్యలోగల నదుల దాటలేక అడవులలో చిక్కుకొనిరాత్రులు గడపవలసివచ్చుచున్నది కొలతపూర్తి కొందుటచేతను, రెవెన్యూమార్గమునకూడా పడుటచేతను, భూస్థితిరోడ్డుపుచున్న అలహాబాదుల్లాయొక్క మోటారులు సర్కారువారితో సంబంధము కలిగియుండుటచేతను సాధ్యమైనంత త్వరలో రోడ్డువేయించిన పైకష్టములనుండి దరిచేయగలరనుకొందుము.

దొంగనాణ్యములు చేయువారు పట్టుబడుట

పర్భని, ఆజారు ౨౯ —

శీతోష్ణస్థితి బాగుగా నున్నది ప్రస్తుతమారుతుకు ప్రత్తిబండ్లరాకలు ప్రారంభమైనవి. ప్రస్తుతము ప్రత్తిధర రూ॥౫౦ఉండలకు ౧౫ రూపాయలు ప్రత్తిపంట కొన్నిచోట్ల తృప్తికరము మరికొన్నిచోట్ల అసంతృప్తికరమునున్నది. అయినను మొత్తము పై సెంట్ పంట ఫలించినట్లు తెలియుచున్నది. జొన్న మొదలగుధాన్యములు చాలాప్రియముగానున్నవి. జొన్నపైరుల విత్తనాలు వేయుట ముగించినారు.

ఇటీవలనే రక్షకభటవార్లు దొంగనాణెములను చేయు నొకవర్గమును అరెస్టు చేసిరి. వరిశోధనలో నాణెములను మరికొన్ని పరికరములు బయటపడినవి. ఖుఫ్యాపోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు చాలాపరిణితతో పరిశోధన పూర్తిగావించి ౪—౫ దొంగలు, ౧౭ దొంగ నాణెములు యీకేసులో హైదరాబాదుకు తీసుకవెళ్లిరి.

ప్రాచీనమునుండి జరుగుచున్నట్లు ఈసంవత్సరముకూడా దసరాఉత్సవము జయప్రదముగా కొనసాగినది. పర్భనిదేశముఖులగు శ్రీయుత భీమరావుగారు దసరాకు ఉద్యానముగంగం లక్ష్మితాలూకాధికారియగుసూర్యనారాయణయ్యగారు తహశీలు భవనమున స్థానిక సమావేశ పరచిరి. దేశముఖగారును, శ్రీయుత బేజ్నాథ్ గారువకీలును ఉపన్యసించిరి. తర్వాతదేశముఖుగారు తహశీలు ఉద్యోగులకు కలములను మరియు దస్తరపుసుడ్డలను నొసంగిరి.

బరారుదొంగ నిజాం పోలీసులకు పట్టుపడుట

అసిఫాబాదు, ఆజారు ౨౦ —

కన్నపల్లితాలూకా సరిహద్దుతర్వాత బరారురాష్ట్రములో నొకగ్రామములో నొకలంబాడీయువకుడు తనభార్య వేరొకపురుషునితో సంబంధము కలిగియున్నదను కోపముచే ఆమెనుచంపి పారిపోయి నిజాంరాష్ట్రములో దాగియుండెను. కొవిలనమానముపై నిజాంరాష్ట్ర రక్షకభటులు అతనిని అరెస్టుచేసి బరారురక్షకభటవారికి ఒప్పగించిరి.

మద్యముత్యాగమని మాల మాదుగుల ప్రతిజ్ఞ

(విలేఖరి)

నందివనపర్తి ౨౭ అక్టోబరు —

ధాతనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శు ౧౧ సోమవారం (౨౬ అక్టో ౧౯౩౬) రాత్రి సుమారు ౯ గం. కు శ్రీనీలకంఠేశ్వరదేవాలయము ఎదుట మాలమాదిగలు సుమారు నూరుమంది సమావేశమయి స్వామిసాన్నిధ్యమందు ఎ ప్పటికిని కల్లుసారాయిలు విసర్జించెదమని ప్రతిజ్ఞ జేసిరి

నారాయణఖేడు రోడ్డు నిర్మాణము

నారాయణఖేడు, ఆజారు ౨౫

ప్రధానామాత్యులవారు జాంసాగరు—నారాయణఖేడువరకు దౌరాపోయినసందర్భమున నూతనముగా నారాయణఖేడు నుండి టప్పాఖానావరకు నొకరోడ్డువేయించవలెనని స్థానిక ప్రభుత్వాధికార్లు ఏర్పాట్లకొరకు ౧౫౦౦౦లు అవసరమని తెల్పిరి. కాని హెూయెగా ప్రభుత్వమునుండి రు౧౦౦౦౦లుమాత్రము అనుమతించిరి ప్రత్యేకము నారాయణఖేడుకొరకే రుర్ఘాలు అనుమతించియున్నారు. పనులు చాలామందముగా జరుగుచున్నవి

బాలికలపాఠశాలలో ఉపాధ్యాయిని నొకరిని నియమించవలెనను విషయముపై ఏర్పాటు చేసినారు.

గ్రామమునకు మక్కలెలకుకూలము గా నొకభావికలదు కొనిలటనుండి ప్రవహించునీరు మధ్యగ్రామమునుండి వెడలుచుండుటచే బాటనడచువారికి మిక్కిలిఅసహ్యముగనుండును, ఇందుచే బాధసాయలకష్టమేగాక ఆరోగ్యభంగమగుటకు సందియములేదు. అక్కడ మిక్కిలిగా బొలురు, స్త్రీలుజారపడుట మొదలగునవి కూడా జరుగుచుండును. దీనిచే గాయములకుగురికావలసివచ్చుచున్నది ప్రధానామాత్యులిదారి ఏర్పాట్లలో ఈకష్టములతొలగు ఉపాయము చేసిన బాగుండును.

రెండు వేలరూపాయల దొంగతనము

ముసలాపురం ౨౦ అక్టో ౧౯౩౬

ఈగ్రామమున కన్నయ్యగారిమల్లయ్య అను సాహుకారుని యింటిలో ముప్పైతులములకు పైగా బంగారము, కొన్ని విలువగల పట్టుబట్టలు దొంగిలించుడినవి. ఈసంగతి యీగ్రామపుకొత్త గుమాస్తాయగు జమాలుద్దీన్ సాహేబువలన పెద్దాపురంగాకొరకు రిపోర్టుచేయబడినది. పాకేదారు సయ్యద్ మహ్సేన్ సాహెబ్ అను దఫేధారుమొంటనే యీగ్రామమునకు వచ్చి ఆపోలీసుల తనయుక్తిచేత రెండుమూడుదినములలోనే దొంగనుపట్టి వస్తువులతోసహితమునా అల్లాదుర్గం అమీను చన్నక్రిష్ణారెడ్డిగారికి ఒప్పచెప్పెను ఈగ్రామమున యిదివరకనేక దొంగతనములు జరిగినను నీవి పట్టబడిలేదు పోలీసు క్రిందవాడయి యుండిరి.

కీరాపండరి భజనసమాజము

(విలేఖరి)

బీబినగరం: ౨౫—౧౦—౩౬.

ఈ విజయదశమి శు ౧౫ ఆదివారము యీగ్రామమహాజనులు భజనకు సరిఅయినవస్తువులు లేవని ఆమిటి జాతపుడమండగ, పగలు (౧—౫) గంటలకు సికింద్రాబాదు. నివాసమదురు, శ్రీయుత వాస్తేరురామయ్యగారు యీకమిటీయందు పాల్గొని యీక్రిందివారిని సభ్యులుగా నియమించినారు

౧. కార్యదర్శి పొద్దుటూరి సల్లన్నగారి ౨ వెంకయ్యగుప్తగారు. ౨. మేనేజర్. మో॥ కొ॥ తిమ్మారెడ్డిగారు, ౩. కోశాధిపతి. యర్గనినారాయణ.

[illegible] గారు [illegible] శ్రీమతి [illegible] ప్రసంగించిరి. [illegible] స్త్రీలు ఒకరికొకరు సహకారము [illegible] విధానమును తెలుసుకొని తమ [illegible] వ సంస్కరణకు తమపురుషులను ప్రోత్సహించవల [illegible] చెప్పిరి. మంగళహారతితో కార్యక్రమము ముగిసెను.

గోలకొండ కవులసంచిక

చందాదారులకు	వెల	రు	౧-౦-౦
ఇతరులకు	,,	,,	౨-౦-౦

కేవలము
సూతికాగృహము
మరియు
స్త్రీరోగ చికిత్సాలయము

అనుభవశాలురైన నర్సులు యీ క్రిందివారికి వెంటనే దరఖాస్తు యివ్వవలయును. వారి యోగ్యతలు, వేతనము, మతము యోగ్యతా పత్రములు అర్జీతో పంపవలెను.

డా॥ మిసెస్ శాంతాబాయి స్వవెల్కర్ యం.బి.బి యస్. యల్.యం. డి జి.ఓ
డా. జి. కిర్లోస్కర్ యల్. యం. పి

సుల్తాన్‌బజారు- హైదరాబాదు.

ప్రజాపక్ష విద్యామహాసభ

మూడవ సమావేశము

రెండవ ప్రకటన

ప్రజాపక్ష విద్యామహాసభ మూడవసమావేశము ౧౩౪౬ ఫ సైరెల ౧౯, ౨౦, ౨౧ తేదీలు శుక్ర, శని, ఆదివారములయందు హైదరాబాదు (కాచీగూడ) [illegible] పండిత కాశీనాధరావుగారు వైద్య అడ్వొకేటు ఎం ఎ ఎల్ ఎల్ బి గారి అధ్యక్షతన జరుగును ఈసమావేశములో ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులుగగాని, ప్రతినిధులుగ గాని ప్రేక్షకులుగాగాని పాల్గొనవచ్చును. ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు రు౫లును, గౌరవప్రముఖులకు ప్రేక్షకులకు రు౨లును, ప్రతినిధులకు రు౨లును, సామాన్యప్రేక్షకులకు ౦-౮-౦లును ప్రవేశరుసుము నియమింపబడి యున్నది

౨. జిల్లాలనుండివచ్చువారి భోజనసౌకర్యములకు మరియు నివసించుటకుగాను కాచీగూడ [హైదరాబాదు]లో గల తుల్జాభవనమున రోజుకు౧రుసుముతో రెండుపర్యాయములు భోజనము, రెండుపర్యాయములు తేనీరుపద్ధతిపై ఏర్పాటు గావించియున్నాము. కావున పైవసతిగృహమున చేరగోరువారుదయచేసి డైసెల౧౦తేదీఫ లోపల తేదీకిముందే మాకు తెల్పిన, మేము తగు ప్రయత్నములు చేసుకొనగలమని మనవిచేసుకొనుచున్నాము

3 ఈసభలో పాల్గొనుటకు రైలుద్వారావచ్చు ప్రయాణీకులకుగాను ఈదిగువ నిబంధనలతో నిజాంరాష్ట్రపు చిన్నలైను మరియు పెద్దలైను రైలుగార్జీలు తగ్గింపబడినవి

ఈతగ్గింపుటికెట్టు ౧౧నవంబరు ౧౯౩౬ [illegible] రోజులలోమాత్రమే పొందవలసియుండును

ఈటికెటును పొందగోరువారు పైసంఘ కార్యదర్శియొక్క సంతకముతో సదాఖతు నామాను పొందవలసియుండును. ప్రయాణము [illegible] తేదీ మొదలుకొని [illegible] నవంబరు మొదలుకొని ౨౫ నవంబరువరకు సాగింపవచ్చును

౧-౨తరగతుల ప్రయాణీకులకు పూర్వపునియమములేకుండా ఒకసారికిగుచార్జి రాకపోకలకును, మూడవతరగతి ప్రయాణీకులకు ఒకటిన్నరచార్జి రాకపోకలకునుఅగును. కనిష్ఠపు చార్జి ౨-౧-౨-౦ ఎక్కువగా యుండదు.

ప్రతినిధులును, ప్రేక్షకులును తాము రైలుచార్జిని పైవిధముగ తమ పూర్తివిలాసముతో సభాకార్యస్థానమునకు పంపవలెను ఏవరైనను సమీపములో గల మా ప్రతినిధులకు చార్జిచెల్లించి రశీదుపొందినయెడల వారిద్వారానే రశీదుతో సహా పూర్తివిలాసముతో మాకార్యస్థానమునకు పంపించినతీరుకు మేము సదాఖతు నామాను పంపుటకు వీలుండును

హైదరాబాదు దక్కన్
జాంబాగు ౨౨౩౪
}
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు
రాయి గణపతలాల్ అడ్వొకేటు
కార్యదర్శులు,

౧ పండిత లక్ష్మణరావుగారు బి ఎ ఎల్ ఎల్ బి
౨ పండిత జనార్ధనరావు హైకోర్టు వకీలు
3 పండిత వికాజి పండిత పాటేల్ బి ఎ ఎల్ ఎల్,,

మ. ఘ. వ నైజాం స్టేటు రైల్వే

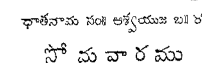
నోటీసు

హైదరాబాద్ బి.జి. నుండిఖాజీపేటవరకు ఫాస్టుప్యాసింజరు బండ్లు.

బస్సులను రైళ్లను కలిపి ప్రయాణీకులకు ఎక్కువ సౌఖ్యమును కలుగచేయుటకు, యీరైల్వేవారు హైదరాబాదు బి-జి.నుండి ఖాజీపేట వరకు మరి యొక ప్యాసింజరుబండిని 7 వ న నవంబరు 1936 శనివారమునుండి నడుపుదురు యీక్రింద యివ్వబడిన కాలములు మూడునెలలవరకు పరీక్షార్థము నడుపబడును.

25 ప్యాసింజరు			14 ప్యాసింజరు		
హైదరాబాదు బి. జి	పోక	11-15	ఖాజీపేట	పోక	17- 0
శికింద్రాబాదు	రాక	11-32	జనగాం	పోక	17-52
	పోక	11-42	ఆలేర్	పోక	18-10
భోనగిరి	పోక	12-32	భోనగిరి	పోక	18-47
ఆలేర్	పోక	12-56	శికింద్రాబాదు	రాక	19-39
జనగాం	పోక	13-20		పోక	20-5
ఖాజీపేట	రాక	14-12	హైదరాబాదు	రాక	20-35

శికింద్రాబాదు
అక్టోబరు 31, 1936 }
బై ఆర్డర్ ఎ. డబ్లుగ్యాట్స్
ఆఫీషి. చీఫ్ ట్రాన్స్పోర్టేషన్ సూపరింటెండెంటు.

గోలకొండ పత్రిక

ధాతనామ సం॥ ఆశ్వయుజ బ॥ ౪

సోమవారము

హిందూ మహాసభలో చీలిక

హిందూ మహాసభలో ఇప్పుడేర్పడిన చీలికకు రెండు కారణములున్నవి. ఒకటి రాజకీయ సంబంధము, రెండవది సాంఘికము. రాజకీయములందు మాలవ్యాపండితుని పక్షపువారు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించునంతవరకు కాంగ్రెసుతో కలిసి పనిచేయవలెననువారు. ఈవిధానము భాయి పరమానందు పక్షము వారికి ఎంతమాత్రము నచ్చదు. కనుకనే భాయి పరమానందుగారి స్థానమగు లాహోరులో ఈసారి సమావేశమైన హిందూ మహాసభలో పాల్గొనదలచిన పండిత మాలవ్యా పక్షీయులకు ప్రతినిధుల టిక్కెట్లు లభించకపోయెను. రెండవ కారణము సనాతనులకును సంస్కర్తలకును సాంఘిక విషయములో—ముఖ్యముగా అస్పృశ్యతానిర్మూలన విషయమున—గల అభిప్రాయభేదము. ఈసారి మహాసభకు అధ్యక్షతవహించిన జగద్గురు శంకరాచార్య డాక్టరు కుర్తకోటిగారు అస్పృశ్యతా నిర్మూలన విషయములో చెప్పిన కొన్ని అభిప్రాయములు సనాతనులకు ఏమాత్రము నచ్చనందున వారు మహాసభనుండి లేచిపోయి ఇంకొకమహాసభను సృష్టించెదమని బెదరించుచున్నారు. మహాసభా సమావేశమునకు ముందే సనాతనులు తమకు ఆక్షేపణీయములైన ఆ భాగములను తీసివేయవలసినదిగ కోరినప్పుడు తన అభిప్రాయములను వెల్లడించకుండ అణచివేయుటకంటె తాను మహాసభాధ్యక్షతనే వదలుకొందుననిచెప్పిన డాక్టరు కుర్తకోటిగారు అఖరుకు ఆక్షేపణీయములని సనాతనులచే ఘోషింపబడిన భాగములను వాపసు తీసికొనినారు. కాని దీనివలన మొండి సనాతనులు సంతృప్తిజెందుదురా యనునది సంశయగ్రస్తమైయున్నది. ఆ యాక్షేపణీయమైన అంశమేమో చూతము.

అస్పృశ్యులనబడు వారలు కేవరికైనను హిందూ మతములో నుండుటవల్ల హిందువులమధ్య సరియైన గౌరవము, కావలసిన హక్కులు లభించజాలవని గట్టిగా తోచినచో, వారలు అన్యమతమును దేనినైనను అశ్రయించక హిందూమతమును ద్వేషించని సిక్కు మతమును స్వీకరించవచ్చునని డాక్టరు కుర్తకోటిగారు సలహానిచ్చిరి. అస్పృశ్యులను హిందూ మతములోనుండి లేచి పొమ్మనరాదు అని సనాతనుల ఆక్షేపణ. అస్పృశ్యులనందరిని విధిగా హిందూమతమును వదలవలెనని నేనుచెప్పుటలేదు, వదలిపోనిది మంచిగతి లేదని నిర్ధారణ చేసికొన్న అస్పృశ్యులకు మాత్రమే నా సలహా వర్తించును అని కుర్తకోటిగారు సమాధానమిచ్చిరి. ఆసమాధాన మటుంచి, "అమ్మ పెట్టనుపెట్టదు, అడుక్కొతిననివ్వదు" అను రీతిలోనున్న సనాతనులు ఇట్టి యాక్షేపణ చేసిన, దాని గౌరవము అంతంతమాత్రమే. అస్పృశ్యులనబడువారలకు హిందూమతమును సుఖముగా అనుభవించుటకు గల అంతరాయములను, ఇతర సాంఘికములగు హక్కులులేకుండుట మున్నగు ఆటంకములను తొలగించుటకు సనాతనులు ఏమాత్రము సమ్మతింపరుగాని, హిందూ మతములో తమచే హీనముగ చూడబడుచు అట్లె బాధ లనుభవించుచుండవలెనేగాని లేచిపోకూడదు అని నిర్బంధించుటకు మాత్రము సర్వ సంసిద్ధులు! డాక్టరు కుర్తకోటిగారు సనాతనులకు ఈమాట అడిగియుండవలసినది.

అయినను భయములేదు. అట్టి మొండిసనాతనుల సంఖ్య అపారహిందూజనసంఖ్యలో లెక్కకురానిది. ఇప్పుడు హరిజనుల అభివృద్ధి విషయమున ఉపేక్ష వహించియున్నవారల సంఖ్యయు సంస్కర్తల సంఖ్యయు ఎక్కువ. ఇందు రెండవ శాఖవారు మొదటి తరగతివారిని సులువుగ తమపక్షమున చేర్చుకొనవచ్చును. అట్లుచేర్చుకొని, సంస్కర్తలు సనాతనుల పలుకుబడి ఏమాత్రము లేకుండజేసి, హరిజనుల నిజమైన అభివృద్ధికి తెక్కకురాదగిన కార్యములను చేయుటకు త్వరపడవలెను. ఇంతవరకును మాటలే ఎక్కువగాని పని తక్కువగా నున్నది. పని స్థిరముగను వేగముగాను జరుగుచున్నచో అంబేడ్కరుగారి ఉద్యమము పుట్టియేయుండదు.

సాంఘిక సౌఖ్యములందును, ఆర్థిక సౌఖ్యములందును తక్కిన హిందువులతో సమానస్థితియందు లేక హీనముగ చూడబడుచు అతృప్తిజెందియున్న హరిజనులు వివిధ మతస్థుల ఆకర్షణలకు సులువుగ లొంగగలరు. కొందరు నిరుద్యోగులు పొట్టబోసికొనుటకై ఈ హరిజనుల మత పరివర్తన ప్రచారమును సాధనముగ ఉపయోగించబడుచున్నారను సంగతియు, ధనాకర్షణ విశేషముగ ఎఱగా ఉపయోగించబడుచున్న దనుసంగతియు గమనించి, హరిజనులు హిందూమతమును వదలరాదని కోరువారు, ముఖ్యముగా, మొదట అక్షరాస్యులై నిరుద్యోగులుగనున్న హరిజనులు ఇట్టి మత పరివర్తన ప్రచారమునకు ఆకర్షించబడకుండ చూచుటయేగాక, హరిజనుల ఆర్థికాభివృద్ధికి మంచి ప్రణాళిక నిర్మించుకొని స్థిరమైనపనిని విశ్రాంతిలేక చేయుచుండవలెను. అట్టిపనులచే ఆర్థికాభివృద్ధిపొందు హరిజనుల సంఖ్య హెచ్చుకొలది హరిజనులకు హిందువులయందు విశ్వాసము వృద్ధిచెందగలదు. ఆర్థికాభివృద్ధి సాంఘికగౌరవమును ఎట్లైనను సంపాదించి పెట్టగలదు. తుదకు హరిజనుల అభివృద్ధి సమస్య ప్రధానముగ ఆర్థిక సమస్యయే యనుసంగతి గుర్తించబడిననే గాని ప్రయోజనము లేదు.

ఐదవ ఆంధ్రమహాసభ,

షాద్ నగరం. (రైల్వేస్టేషన్)

౧౨,౧౩,౧౪ బహమన్, ౧౩౪౬ ఫ. (మార్గశిరశు॥ ౭-౩-౪) తేదులలో జరుగును.

అధ్యక్షుడు:

శ్రీయుతులు కొండా వేంకటరంగారెడ్డిగారు హైకోర్టువకీలు

ఈ తేదులలో ఐదవ మహిళాసభకూడా జరుగును.

ఆహ్వాన సంఘకార్యాలయము షాద్ నగరం	వేంకట నారాయణరెడ్డి—అధ్యక్షులు, బూర్గుల వెంకటేశ్వరరావు కార్యదర్శి.

మాకు దొరికినవి

మాసు హైదరాబాదు. నయాపుల్ వద్ద మొన్న ఒక సదాఖదునామా, ఒక మెట్రిక్ సనదు మరియు ఒక బి. ఎ. సనదు దొరికినవి. కాబట్టి ఎవరిదైన పైనుదహరించినవి పోయినయెడల ఈదిగువ అడ్రెసుకువచ్చి తమదైనటుల రుజువుచేసి తీసుకొని వెళ్లవచ్చును.

ఇట్లు

హైదరాబాదు ౨౭-౧-౪౬	సెక్రెటరీ ప్రభాత్ రీడింగు రూము, గౌలీగూడ హైదరాబాదు, దక్కన్

న్యాయశాఖవారి ప్రొత్తగస్తీ

మన ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు ఫౌజ్దారీ న్యాయ విచారణాధికారుల పేర ఇటీవల జారీచేసిన ఒకగస్తీ సాక్షుల సరియైన విలాసము ఉర్దూలోనేగాక ఆయా ప్రాంతపు వాడుక భాషలోగూడ నుండవలెనని విధించుచున్నది. ఇదేవిధముగ మొత్తము న్యాయవిచారణ యంతయు—అనగా సాక్ష్యము, నేరస్థుల వాఙ్మూలములు, సవాళ్లు మున్నగునవన్నియు—ఆయాప్రాంతపు భాషలో జరుగుటకు న్యాయశాఖవారు అజ్ఞనిచ్చిన ప్రజలందరును న్యాయముగుతీర్పు చేయబడినప్పుడెల్ల తాము సరియగు న్యాయము పొందుచున్నామని ఇప్పటికంటె ఎన్నియోరెట్లు దృఢవిశ్వాసము గలవారై సంతోషించుచుండగలరు. ఎంతో కాలమునుండి కోరబడుచున్న ఈ సంస్కరణము లభించుచో ప్రజలకు ఎన్నడును అనుకొనని దిక్కునుండి ధనము వచ్చిపడినట్లే.

వైశ్యులవసతిగృహమునకు చందాలువసూలగుట

ఆర్యవైశ్య దసరాసమావేశములో ప్రకటన.

తేలుకుంట వెంకటేశ్వరరావుగారు

ఆశ్వయుజశు॥ ౧౦ ఆదివారంనాడు "శ్రీనిజాంరాష్ట్రీ ఆర్యవైశ్య తాత్కాలికసంఘము" వారిపక్షమున ఫీలుఖానా ఆంజనేయుల దేవాలయములో సమావేశము జరుపబడెను. దాదాపు ౨౦౦ సంఖ్యలకధికముగా వైశ్యులు సభనలంకరించి యుండిరి. శ్రీయుత తేలుకుంట వేంకటేశ్వర్ రావు (వకీలు హైకోర్టు)గారిని అధ్యక్షతవహించిరి.

౧. శ్రీయుత కల్వకుంట్ల ఈశ్వరయ్యగారు దసరా [విజయదశమి]ను గురించిపుపన్యసించిరి. దసరానాడిట్టిది జరుగుట గొప్పసుదినమని చెప్పిరి.

౨. శ్రీయుత నాగోయ, వెంకటకృష్ణారావువకీలుగారు "జీవితసాఫల్యములు" గురించి ఉపన్యసించిరి.

ప్రస్తుతము నిజాంరాష్ట్రీ వైశ్యులకొరకేర్పరచు వైశ్యవసతిగృహమునకు కొంతమంది చందాదార్లేర్పడినారు. తక్కినవారలు యథాశక్తి చందాదార్లుగ నేర్పడిన, కొలదికాలములో వసతిగృహ మేర్పరచబడునని సూచించిరి. ఆటుపిమ్మట శ్రీయుత జివ్వాజి సుబ్బరాయగుప్త నిధాంతిగారు సంఘదురాచార నిర్మూలనవిషయములచేర్కొనిరి.

అధ్యక్షులవారు ఉపన్యాసకుల పుపన్యాసముల పరిశీలించుచు సభముగించిరి. ముగించుటకుపూర్వమే గమనించదగిన విషయము చెప్పిరి. తాత్కాలికముగా నేర్పడినసంఘమువారు నిరాఅందరి భృత్యులేయనియు. వారలకుమీరు తగినసహాయ్య మొనర్చుచుండిన కొలదికాలములోనే వైశ్యజాతి ఉన్నతికిరాగలదనియు చెప్పిరి.

తర్వాత దసరాసమావేశముయొక్క ఫొటో తీయబడెను. సర్కారువారు అనుమతి ఒసంగనందువల్ల మంగళవాద్యములతో ఊరేగింపు జరుపబోవ వలనుపడలేదు.

టెన్నిసుకోర్టు ప్రారంభోత్సవము

మెహబూబ్జంగు బహద్దురుగారు జరుపుట

హైదరాబాదు; ఆజూరు ౨౪:—

ఆసిఫ్ క్లబ్బు మరియు పబ్లిక్ గార్డెను క్లబ్బులయొక్క ప్రారంభోత్సవము నిన్న సాయంత్రం ౫.౫౦ ఘంటలకు రాకుమారుడు నవాబు మెహబూబ్జంగు బహద్దురు గారు జరిపిరి వీరినిక్లబ్బు కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు ఆహ్వానించిరి వీరు కటీరను కోశి వేంచేయగనే నవాబు నజీరయార్జంగు బహద్దురుగారు పబ్లిక్ గార్డెను క్లబ్బుగురించి క్లుప్తముగా ఉపన్యసించుచు, అటకొం[డ]ను హిందూస్థానమందే కాక విదేశములలోకూడా పేరుప్రతిష్ఠలు గాంచియున్నారనియు, రాకుమారుని యాజమాన్యమున ఇకముందు చాలా అభివృద్ధినొందగలదని నమ్ముచున్నాననియు తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి

తర్వాత రాకుమారుడు ప్రత్యేకరముగా పురాతన కోర్టునువదలి మంచి సౌకర్యములుగల నూతన కోర్టునం పొందగలందుకు మిక్కిలిసంతసించుచున్నాననివాక్రుచ్చి టెన్నిసు బ్యాటొకటి చేనిడికోర్టు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి ప్రధానామాత్యులవారును, కొత్వాలుసాహెబ్గారు మొదలగువారు కూడా సమావేశమైయుండిరి.

ORIENTAL

స్పెయిను ప్రధాననగరము చుట్టు విప్లవకారులతో ప్రభుత్వపు పోరాటము

స్పెయినులో అల్లరులపరిస్థితులను చూచుచుండగా అంతకంతకువిప్లవకారులే ఎక్కువబలవంతులుగనున్నట్లు కనపడుచున్నది

విప్లవకారులసేనలు స్పెయినురాజ్యప్రధాననగరమగు మాడ్రెడునువశపరచుకొనుటకై నడచుచున్నవి. అక్టోబరు ౨౦వ తేదినాటికి పైసేరియాతీరమందున్న ఫర్నాండోద్వీపమును అసేనలువశపరచుకొని అక్కడనుండు స్పెయిను ప్రభుత్వనియమితుడగు గవర్నరును వెడలగొట్టి కొందరు ఆఫ్రికాజాతీయులు చేరిన మంత్రివర్గమును స్థాపరచిరి. ఆఫ్రికాజాతివారిని మంత్రివర్గమున చేర్చుట, అబిసీనియాను వశపరచుకొనియున్న ఇటలీవారు అక్కడి ఆఫ్రికా జాతీయులనుబ్బించి వశమందుంచుకొనుటకై విప్లవకారులచే చేయించినపనియైయుండును. ఇక మొదట ప్రభుత్వోద్యోగులను వారలపక్షమునకు చెందినవారలను కారాగారములలో చేర్చిరి. ఇదే ౧౮వ తేదినాడు అల్మెరియనగరమువద్ద జరిగినయుద్ధములో విప్లవకారులు స్పెయినుప్రభుత్వమునకు చెందిన మూడువిమానములను ధ్వంసము చేయగా ప్రభుత్వమువారు విప్లవకారుల విమానములను రెండింటిని ఎట్లో ధ్వంసము చేసిరట. కాని మొత్తముపై విప్లవకారుల విమానబలమే ఎక్కువగనున్నట్లు ప్రభుత్వమువారే ప్రకటించుచున్నారు.

జనరల్ ఫ్రాంకో [విప్లవ సేనానాయకుడు] గారిఆజ్ఞచే ౨౧వ తేదినాడు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకాగానే అన్నిరంగములనుండియు విప్లవసేనలు స్పెయిను ప్రధాననగరమగుమాడ్రిడుపై దాడిని ప్రారంభించెను. వారల విమానములు ముందుపోవుచు స్పెయినుప్రభుత్వము అత్మరక్షణార్థము చేయు ఏర్పాట్లనుపాడు చేయుచున్నది.

మార్గములో ప్రధాననగరమగు నవాలుకర్నెరో నగరమును ౨౧వ తేది మూడుగంటలవేళ స్వాధీనపరచుకొనిరి, కిమ్మట బిలోృ నగరముపై బాంబులువేసి పెక్కుమందిని చంపిరి. మలాగకుపోవు మార్గమందున్న ఎస్టపోనా నగరము ఇంకొకవైపు స్వాధీనమయ్యెను. మరొకవంక అరగానురాష్ట్రమున అను ప్రభుత్వవిమానములను పాడుచేసిరి, కార్డోవ నగరముపై బాంబులవర్షముకురిపించి పలువురిని చంపి, అనేకగృహములనుకూల్చగా స్పెయినుప్రభుత్వమువారు ప్రతిక్రియగా తమవద్దనున్న విప్లవ ఖైదీలనందరిని చంపివేసిరి. ఇట్టిక్రూర ప్రతిక్రియలుజరుగకుండ ఇరుపక్షములవారును ఖైదీలను మార్చుకొనునట్లు చేయుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వ విదేశాంగమంత్రి యత్నించుచున్నాడట. ఈయత్నము యుద్ధోద్రేకములో ఎక్కడపాగును?

అక్టోబరు ౨౨వ తేదినాటికి. మాడ్రిడుచుట్టను వలయాకారముగ విప్లవసేనలు చేరుకొనెను; ఒక్క ఎస్కోరియానగరమువద్ద మాత్రమే ప్రభుత్వసేనలు ప్రతిఘటించుచుండెను.

మాడ్రిడు సంరక్షణము

నవాల్ కార్నెరో నగరపతనము మాడ్రెడువాసులను విభ్రాంతులజేసినది. అందుచే ప్రజలు మరింతపట్టుదలతో శత్రువుల నెదుర్కొనుటకు సిద్ధపడుచుండిరి. స్త్రీలు వీధులన్నియు ఊరేగుచు పురుషులలో యుద్ధోత్సాహమును పురికొల్పుటయేగాక, ౨౨వ తేదినాడు ప్రధానమంత్రి కార్యాలయమునకువెళ్లి నగరవాసులందరిని నిర్బంధముగ సేనతో చేరవలసినదిగ ఆజ్ఞప్రసాదించవలయునని కోరిరి. మాడ్రెడు నగరముచుట్టును రెండు సేనావలయములు కాపాడుచున్నవి. పశమటివైపున వేయిమందిసంరక్షించుచున్నారు. మాడ్రెడు ప్రభుత్వవశమున ౧౦ వేలమంది ఖైదీలు స్త్రీపురుషులేగాక శిశువులును ఉన్నారు. వీరినిశిచెడమండ కాపాడుటకై యత్నించుచున్న రెడ్ క్రాస్ సంఘములకు బ్రిటను తోడ్పడుచున్నది.

అల్ప విశ్రాంతి

౨౩వ తేదినాడు మాడ్రిడుపై శత్రు విమానములుతిరిగి నగరము వెలుపల కొన్ని బాంబులను వదలి బెదరించెను. మాడ్రిడుకు ౧౨మైళ్ల దూరాన మొస్టొలెసువద్దనున్న ప్రభుత్వసేనలను ఛేదించి, ౨౪వ తేదినాడు విశ్రాంతిగైకొనిరి.

ఇక ౨౬వ తేదినాటి వార్తలు నానాతీరులనున్నవి; మాడ్రిడి ప్రభుత్వమువారు బాంబుల ప్రయోగముచే మాడ్రిడుముందు మాడుపట్టెలను వశపరచుకొంటిమన్నారు. ఆల్గోకాకూడ వశమైనదన్నారు. ఇతరప్రాంతములలోకూడ చిన్న విజయములు కలిగినవనిరి. క్యాటలోనియాసేనలు టార్డినియాకు, అల్యూబియరుకు, సారగోసాకుమధ్య రాళ్లపాకలను కట్టివేయుటకు అనువైన ఓగాఅడ్రెనును ఆక్రమించినట్లును టార్డినియా ఎదిరించిన శత్రుసేనల తరుమగొట్టినట్లునుకూడ చెప్పుచున్నారు.

శత్రువులు మార్బినావద్ద బాస్క్యూసేనాదళము తమనెదిరించగా తాము ౨౦౦ మందిని చంపి ఓడించినట్లును, తమ రెండవ యుద్ధనౌకలు బిస్కేజలసంధిలో తిరుగుచు ప్రభుత్వసేనలు సముద్రమువైపు రాకుండ చేయుచున్నట్లును చెప్పుచున్నారు.

ఒకరేడియోవార్త నవాల్ కార్నెరోమీదను, అలూసియామీదను ప్రభుత్వసేనలు దాడిచేయగా తిరుగగొట్టబడెననియు, ఆసేనావద్ద ౩౦౦ ప్రభుత్వసేనాదళములు చంపబడెననియు తెల్పుచున్నది.

జనరలు డీలానోగారు బ్రాడ్ కాస్టు చేయుచు స్పెయినుజనులకు తమతో చేరమనుచు; ఇంతవరకు ప్రభుత్వపక్షమున ౨౦౦౦౦ మందిచచ్చిరని, ౫౦౦౦౦మంది గాయపడిరని ప్రకటించిరి

సిక్కులకు—మహమ్మదీయులకుపోరాటము

లాహోరు; అక్టోబరు ౨౧:—

లాహోరుజిల్లాలోని షహరాయ మొగలు గ్రామములో సిక్కులు—మహమ్మదీయులు మనఃస్పర్థలుగలిగి కొట్లాడుటచే ఇద్దరుమహమ్మదీయులు, ఒకసిక్కు మరణించిరి. ఆరుగురికి గాయములుతగిలినవి; వీరు కత్తులతో ఆత్మహత్యగావించుకొనిరి.

రైల్వేఫ్రెయిటుపై సుంకము వసూలుచేయరాదు

సుంకపు శాఖకు రైల్వే శాఖనుండి ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు

(స్వ. వి.)

హైదరాబాద్ (దక్కన్): ౨౯-౧౦-౧౯౩౬.

ఇపుడు రైల్వేవారలు సరకుల రవాణాకై వసూలుచేయు చార్జి [ఫ్రెయిటు]పై సుంకపుశాఖవారు సరకుల విలువనుబట్టి వసూలు చేయు సుంకము గాక మరల రైల్వే ఫ్రెయిటుపైకూడ సుంకము వసూలు చేయుటవల్ల సరకులరవాణా తగ్గుచు రైల్వేవారికి రావలసినలాభమెంతయో పోవుచున్నది. అందుచే అట్లు రైల్వేఫ్రెయిటుపై సుంకము వసూలుచేయరాదని రైల్వేశాఖవారు సుంకపుశాఖవారిని ఇదివరలో కోరియుండిరి. సుంకపు పన్ను ఎక్కువ రావలసినచో సుంకపురేట్లను హెచ్చించుకొందుగాని రైల్వేఫ్రెయిటుపై సుంకము వసూలు చేయరాదనిరి. దీనిపైచర్య ఇంతవరకును గైకొనబడనందున మరల రైల్వేశాఖవారు ఈవిషయమై సుంకపుశాఖవారిని హెచ్చరించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

శిశు వైద్యశాల— ప్రభువుగారి ఫర్మాను

మ.ఘు.వ. నిజాం ప్రభువుగారి శిశురోగముల చికిత్సకై హైదరాబాదులో ఒక ప్రత్యేక వైద్యశాల అవసరమనియు, దాని ఖర్చులకై ద్రవ్యమును మంజూరు చేయవలెననియు ఒక ఫర్మాను దయచేసినట్లు తెలియుచున్నది.

పన్ను వసూలు మాత్రమే తెలిసిన జాగీర్దారులకు ఉపదేశము

ఉస్మానియా పట్టభద్రసభలో నవాబు మెహిదీయారుజంగు గారి ప్రారంభోపన్యాసము

హైదరాబాదు, అజూరు ౨౫

ఉస్మానియా పట్టభద్రుల చతుర్థ మహాసభ నేడు ఉదయము ౧౦౹౦ లకు సిటీకాలేజిహాల భాగమున ఉస్మానియా విద్యాపీఠాచార్యులగు డా॥ సయ్యదు హుస్సేన్ గారి అధ్యక్షతన జరిగియుండెను. కళాశాలవిద్యార్థులు, తదితర ఉపాధ్యాయులే గాక ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగులు పెక్కుండ్రుకూడా సమావేశమున పాల్గొనియుండిరి రాజా రాయె గురుదాసుగారు స్వాగతోపన్యాసము చదివిరి నవాబ్ మెహిదీయార్ జంగు గారు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి ఉరుదూభాషలో విద్యాశిక్షణపద్ధతిని సమర్థించి పట్టభద్రులకు జాగీర్దారులు తక్కువవారలవలె పన్ను వసూలుతో తృప్తిపొందక, జాగీరు ప్రజల క్షేమసౌకర్యాదుల గమనించవలెననిరి వీదల ఉద్ధరణకై పాటుపడుచున్నదని కాంగ్రెసును మెచ్చుకొనిరి.

హైద్రాబాదులో ప్లేగులవీధులు

అజూరు ౨౫ —

ఈదిగువ బజారులలో ప్లేగుగలదని ప్రభుత్వ ప్రకటనశాఖవారు తెల్పుచున్నారు —

౧ షెరోజ్‌లాల్‌దర్వాజా, ౨. అందరోజ్‌లాల్‌దర్వాజా, ౩ సర్వరునగరు ౪ దావుల్‌షా, ౫ లాయక్‌ఖాల్‌పేట, ౬ చుడీబజారు ౭ ముషీరాబాదు, ౮. షెరోజ్‌అలీఅబాదు, ౯. ఉద్ధూవరీపు, ౧౦ సుల్తానుషాహి సమీపములోగల భోయిగూడ, ౧౧, రికాబుగంజ్, ౧౨ షెరోజ్‌గా లీపూర

ఉద్యోగవిషయములు

నల్లగొండ అబ్కారి వదద్గార మోహతెమీం యగు మౌల్వీసయ్యదు హైదర్ అలీగారిని వరంగల్లు అబ్కారివదద్గారు మోహతెమీం యగు మౌల్వీసయ్యదు మహమూదుగారి స్థానమునకు మార్చిరి

కొన్నికారణములచే పదవినుండితగ్గింపబడిన తా—కాధికారియగు మౌల్వీఖలీలొద్దీన్ గారి ... ముంతజిముపదవిపై తా... యమిం... గుల్బర్గాసూబా ముంతజిం యగు మౌల్వీమహమ్మదు సైపుద్దీనుగా లవి పరిష్కృము తాలూకాధికారిగా ఏర్పరచిరి

ఘూమ్యాదాయశాఖ సంయుక్తకార్యదర్శి (షరతుమోతెమద్) గారి సెలవుకాలంలో వీరి మండలాధికారియగు మౌల్వీ గులాంఅహమదుఖాన్ గారిని నియమించిరి కొనిపీరు డోగంగాబ్ మసూబేదారుగారు మరణించుటచే వీరిస్థానములో పనిచేయుచున్నారు ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగా మెదకు మండలాధికారియగు శ్రీయుత ఈశ్వరసాహిబ్‌నాయిగారిని సంయుక్తకార్యదర్శిగా ఏర్పాటుచేయడమైనది ఇందుచే వీరిస్థానములో కరీంనగరు మండలాధికారియగు మౌల్వీ ఆగామీర్జా యావరుఅలీఖాన్‌గారిని నియమించి వీరిపదవిపై నిర్మలడివిజను శిరిష్త మండలాధికారియగు మౌల్వీగులాంమొహియొద్దీన్ హెచ్ సి హెచ్ గారిని తాత్కాలికముగా పనిచేయుటకు ఆజ్ఞాపించిరి

రెండవ మండలాధికార్ల మార్పులు

౧ మౌల్వీ అహ్మదొద్దీన్ అహమదు హెచ్ సి హెచ్ గారిని చన్నూరునుండి బీదరుకు, ౨ మౌల్వీ జైనాల్దీన్‌ఖాన్ గారిని బీదరునుండి దద్దినుకు ౩ మౌల్వీమహమ్మదు షంషుద్దీన్ గారిని దద్దినుండి మెదకునకు, ౪

సంస్థానాల ముచ్చట్లు

సంస్థానాధిపతికి యూరపీయ దంపతులచే తిరస్కారము

బొంబాయిలో నంస్థానాధిపతి, సంత్రిమహాసభకు పోవుటకు నాగోడు సంస్థానాధిపతి మూడుకోజాలముందు పాశ్చాత్య స్టేషనుమాస్టరుకు మొదటితరగతిపెట్టె ఏర్పాటు చేయగోరెను అక్టోబరు ౨౨వతేది మోటారులో స్టేషనుచేరి బొంబాయిమెయిలుకై కనిపెట్టుకొనియుండగా తుదకుదానిలో మొదటితరగతి ఒకటిమాత్రమేలేదు యూరపీయదంపతులున్న ఒకపెట్టెలో ఒక్కస్థానము మాత్రముండెను రాజాసాహెబు అందుచేరగోరెను కాని యూరపీయదంపతులు ఆడ్డగించిరి స్టేషనుమాస్టరును పిలిపించగా అయనఎంతచెప్పినను లాభములేకపోయెను ఇంతలో ఆయూరపీయులలో స్త్రీ పాపుతుదకు రాజాసాహెబుకు ఆదంపతుల మాటలచే అగౌరవముకూడ తప్పదాయె.

మైసూరుదర్బారులో హరిజనులకు సత్కారము

ఈసారి దసరాదర్బారులో మైసూరుమహారాజాగారు హరిజనులను పిలిపించి ఇతరులతో సమానముగా వారలకుపూలమాలలువొన్నుహారిఇచ్చి సత్కరించిరి గతసంవత్సరము బిర్లాగారు (అఖిలభారత హరిజన సేవకసంఘాధ్యక్షులు) మైసూరునకువచ్చియుండి మహారాజాగారితో హరిజనులవిషయమై ముచ్చటించినందు కిదిఫలితమనుకొనబడుచున్నది లేక ఇటీవలయూరపుసంచారముచే జనించినభావవైశాల్యఫలమో?

మెదకు రెండవమండలాధికారియగు మౌల్వీ సయ్యదు జమాల్ హుసేన్ గారు హెచ్ సి హెచ్‌గారు సెలవుపైవెళ్లగా వీరిస్థానములో తాత్కాలికముగా పనిచేయుచున్న తాలూకాధికారియగు మౌల్వీ రుసీస్ అహమదుగారు చన్నూరునకు వెళ్లుదురు

కలరా కలరా కలరా

భయములేదు భీతిజెందకుడు.

కలరాకు దివ్యౌషధము

విక్టర్ డ్రాప్స్ మిమ్ము కాపాడగలదు.

గ్రహణి అతిసారము, కలరా రక్తవిరేచనములు, కడుపుబ్బరములు అజీర్ణము వాంతిభేదులు మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును రెండు మూడు మోతాదులు పుచ్చుకొనినచో కలరావలన కలుగు వాంతిభేదులుకట్టుకొనును అనేకులు మావిక్టర్ డ్రాప్సును ఉపయోగించి ప్రాణముల కాపాడుకొని యోగ్యతాపత్రముల నొసగియున్నారు కలరావ్యాధులకు వాడబడుచుండు ఔషధములలోకెల్ల మావిక్టర్ డ్రాప్స్ ప్రశస్తమైనదని డాక్టరులు పొగడియున్నారు మరియు అన్ని వయసులవారికి నిర్భయముగా వాడవచ్చును.

సోల్ ఏజెంట్స్ విక్టర్ అండు కో

పెద్దగడియారం హైద్రాబాద్ దక్కన్

దవాఖాన, విక్టర్ అండుకో

సుల్తానుబజారు

మైసూరు సంస్థానాభివృద్ధి

శాసనసభలో ఒక సంవత్సర కార్యక్రమములను దివానుగారు నివేదించుట

మైసూరు అక్టోబరు ౨౭

మైసూరుసంస్థాన శాసనసభ యొక్క దసరా సమావేశమందు ఉపన్యసించుచు, దివానగారు సర్ మీర్జా ఇస్మాయిల్ గారు గత దసరామొదలు ఇంతవరకు మైసూరుసంస్థానప్రజల జీవితభాగుపరచుటకై పూనిన "ఆర్థికసహాయము" మరియు గ్రామ పునర్నిర్మాణము లను సంబంధించినపనులు ఎంతవరకు సాగినవో వివరించిరి, గతదసరానాటికి మనస్సులో మాత్రమే ఉండిన మైసూరుసిమెంటు కర్మాగారము, మైసూరు కాగితపు కర్మాగారము, మైసూరు నేతపట్టుకంపెనీ ఇప్పుడు రూపముదాల్చియున్నవి, ఈ కంపెనీలవాటాలవిలువ అపరిమితముగా హెచ్చినది.

గ్రామోద్ధరణ ప్రణాళికను కొన్ని అంశములుగవిభాగించుట అంశములకు ఏగ్రామముతోను అట్టిఅంశమును ఆగ్రామమునందు అమలుపరచుచు పరిశీలించబడినది మొదట ప్రతిగ్రామమందును కొద్దికొద్దిగనైనను అభివృద్ధికార్యములను చేయ దలపెట్టబడియుండెను ఇప్పుడు కొన్ని గ్రామములయందే దృష్టి కేంద్రీకృతమైనది. "అట్లునిర్ణయించుకొనబడిన గ్రామములలో "పంచాయతుల" పరిపాలనను బాగుచేయుటకును, వాటివిధులను అతిబాధ్యతతో నెరవేర్చునట్లు చేయుటకును యత్నించబడెను. జనులు అనేకసందర్భములలో తోడ్పడెను, మరుగుకాల్వలయందును, గ్రామ పారిశుధ్యమందును స్వయముగా పనిచేయుటకు ఉత్సాహముతో ముందుకువచ్చిరి వ్యవసాయ శాఖవారు ఇప్పుడు తెలిసియున్నవాటికంటె శ్రేష్ఠమైన ఎరువుగోతిని ఏర్పరచుచున్నారు అంతేగాక అనుకూలగ్రామములలో తేనెతెట్టెలుపెట్టించుట, కోళ్లనుపెంచుట—అను పరిశ్రమలను స్థాపించుచున్నారు. పారిశ్రామికశాఖవారు సబ్బులు చేయుట, చేతినేత, కంబళ్లు, చాపలు చేయుట మున్నగు గృహపరిశ్రమల వర్ధిల్లుటకు తోడ్పడుచున్నారు "పంచాయతులు" ఈపరిశ్రమలచే తయారైనవస్తువులను అమ్ముటయేగాక, ఈపరిశ్రమలకు అప్పుడప్పుడు అవసరమైన అప్పులనిచ్చుచున్నవి మంచినీళ్లబావులను ఏర్పరచుటకును, ఆరోగ్యుల నిర్ణయించుటకును, బళ్లను స్థాపించుటకును ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్యసహాయమును సిద్ధముగ నుంచుకొనియుండిరి కొని, గ్రామస్థులు స్వయం సహాయముతోనే ఈకార్యములన్నిటిని నెరవేర్చుచుండుటవల్ల చూచుచున్నారు

నీటి సౌకర్యములు

"నీటికాలువల సౌకర్యములసమస్య గ్రామపునర్నిర్మాణముదు అన్నిటికంటె చాలముఖ్యమైన సమస్య" అని "దానిపై వ్యయమును ప్రభుత్వమునకువచ్చు ఆదాయముకంటె రైతుకు కలుగు సహాయమేఎక్కువగ న్యాయమని సమర్థించవలెననియు" తలచి నీటికాలువల సౌకర్యములు అనేకవిధముల విస్తరించబడినవి కృష్ణరాజసాగరముక్రింద చెరకుపంటలు విస్తరించబడుటచే రైతులు ఎక్కువనీళ్లకోరగా ఈచెరువు శాఖలు ఏర్పరచుట ప్రారంభించింది, మద్దూరు శాఖనుండి శింషాశాఖనుతీసి ౧౫,౦౦౦ ఎకరములను తరీచేయుటకు పనిచేయుచున్నారు కృష్ణరాజసాగరు వెలుపల అనేక స్థలములలో చెరువులకు ఆనకట్టలను కట్టించుచున్నారు రూ ౧౭ లక్షల రా౫ వేలు ఖర్చుచేసి ౧౦౦౦౦ ఎకరముల పొసుగడి కుపయోగించు అంజనపూరు చెరువు త్రవ్వించిరి ఇక్డే ఇంకను గలవు.

రైల్వేలు

గతనెల జనవరి ౧ నాటికి "మదరాసు మరియు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేకంపెనీ" వారికి కౌలుకైఇచ్చియున్న రైలును విడిపించవలెనట్టి ఆంయతనరము ... చేయుచున్నారు. శిమోగానుండి అష్టుమ్మ...

సంస్థానమంత్రుల మహాసభ

పోయిన ఆగస్టులో వరేంద్రమండలియొక్క మంత్రుల స్థాయిసంఘము భావనగరు సంస్థానమంత్రియగు సర్ ప్రభాశంకర్ పట్టణిగారి అధ్యక్షతన ఒకఉపసంఘమును నియమించియుండెను ఆఉపసంఘము "ఫెడరల్" రాజ్యాంగములో చేరువిషయమున సంస్థానముల అభిప్రాయములను కనుగొనుటకై ఒకప్రశ్నావళిని తయారుచేసి సంస్థానముల కన్నింటికిపంపియుండెను, అప్రశ్నలకు వచ్చినజవాబులను క్రోడీకరించి మొత్తముమీద సంస్థానముల కోరికలను తెల్పుటకై ఒకప్రత్యేకసంఘము భావల్పూరు సంస్థాన ప్రధానమంత్రియగు ఖాన్ బహదూర్ నబీబక్షుగారి అధ్యక్షతన నియోజించబడెను, ఈసంఘమువారు ఫెడరేషనులో చేరదలచుసంస్థానములు సంతకముచేయవలసిన ఒడంబడికపత్రములోను, ఫెడరలుప్రభుత్వమునకునుండునట్టి నిర్ణయించబడిన పరిపాలనవిషయములలోను కొన్నిమార్పులు కోరిన, ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించరు. కాబట్టి ఈకోరికలను తగ్గించవలెనని అధ్యక్షులుగు ఖాన్ గారు భిన్నాభిప్రాయమువ్రాసి తక్కినమంత్రులందరికిని తెలియజేసిరి. ఈసూచితములగు మార్పులను దానిపై అధ్యక్షులవారి భిన్నాభిప్రాయములను గురించి ఆలోచించి తమయభిప్రాయము తెల్పుటకై బొంబాయిలో ఈఅక్టోబరు ౨౭వ తేదినాడు ౧౧ గంటలకు రహస్యముగా సంస్థానమంత్రుల మహాసభసమావేశమాయెను,

సుమారు ౧౫ మంది మంత్రులును, కార్యదర్శులును వచ్చియుండిరి

అరోజు టీ తాగువేళకు ఒడంబడికపత్రములో చేయవలసిన మార్పులను, క్రొత్తగా చేర్చవలసినవాటిని నిర్ణయించిరి. మరలసమావేశమై ఫెడరలు ప్రభుత్వ పరిపాలనాధికారపు హద్దులలో చేయదలచిన మార్పులనుగూర్చి ఆలోచించిరి. ౨౮వ తేదినాడంతయు ఈ విషయము చర్చించి సాయంకాలము ౭ గం. ల వేళ తేలిచిరి. ౩౦వ తేదినాడు ౧౧½ గం ల వేళ భోపాలు సంస్థానాధిపతిగారి అధ్యక్షతన సంస్థానమంత్రులును సంస్థానాధిపతులును కూడిరి ఫెడరేషనులో చేరువిషయమై సంస్థానములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కోరికలకు అందరుకలిసి ఒకటిగ ఇవ్వవలెననియు, ఇట్టి సంస్థానసంబంధ జవాబు నరేంద్రమండలి రాజప్రముఖులవారిలో సమావేశమైనతర్వాత ఒక పక్షములో జాబితాలు తగాని ఇవ్వసాధ్యము కాదనియు, ఇలోప్ప వైస్రాయిగారుపంపు సలహాదారుల సంచారముకూడ ముగిసియుండునదియు, ఈలోగా సంస్థానములు ఎటుగాని తీర్మానించుకొనరాదనియు తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

యుచున్నారు శిమోగానుండి సాగరకు వరిపించబడుచున్న ... తోప్పు ... పాతమువరకు విస్తరించబడినది ఇట్లే ... రాజనగరమునుండి సత్యమంగళమువరకుకూడ బస్సులను నడిపించువిషయమై యత్నించుచున్నారు

పద్దపరిశ్రమలు

చక్కెరపరిశ్రమ వృద్ధిచెంది మంచిలాభము నిచ్చుచున్నది ... ఆల్కహాలు తయారుచేయు పరిశ్రమయు స్థాపించబడినది పట్టుపరిశ్రమ జపానుతో పోటీని చేయలేక అవస్థపడుచుండుటచే విశ్వేశ్వరయ్యగారు అపై సమ్మెలు హెచ్చించుటలు చేయుటకు ఇండియాప్రభుత్వమువారు ప్రార్థించబడుచున్నారు.

విద్య

శిశుపాఠశాలల నిర్వహణవిషయమై ... ... మంచినివేదికను తయారుచేసిరి. అట్టిబళ్లకు ద్రవ్యసహాయము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిరి. ... ... ఏర్పాటుచేసిరి.

హిందూ మహాసభ

అధ్యక్షోపన్యాసము

అస్పృశ్యత యనునది మనలోనుండుట అనర్థము, అనేకఋషుల జ్ఞానసారమే హిందూమతము, హిందీ లేక హిందుస్థానీ వ్యావహారిక భాషగా నుండవలెను

లాహోరు అక్టోబరు ౨౧

లాహోరులో జరిగిన హిందూ మహాసభలో అధ్యక్షుడగు శ్రీ జగద్గురు డా॥ కుర్తకోటి శంకరాచార్యులవారు ఒనర్చినట్టున్నది తమ ఉపన్యాససారాంశము.

"నేనుఒక పీఠాధిపతిని, సాధారణముగా పీఠాధిపతులు నిరంకుశాధికారులుగా నుండి పూర్వాచార పరాయణులై, అన్నిమతములను సమానమైన సమత్వయోగమునకు విముఖులుగా నుందురు. వీరు వివాదములను, కలహములను కూడా పెట్టుచుందురు నేనుకూడా పీఠాధిపతినైయును నన్ను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొన్నందులకు నేనుకృతజ్ఞుడను. పవిత్ర హిందూమతముయొక్క ఘనతనునిలుపుటకును, హిందువులందరిని యేకముచేసి హిందూమతములో చీలికలు, కలతనులేకుండ చేయుటకును, హిందూ మహాసభలో కలుగుచున్నదని భేదములనన్నింటినితొలగించి సంఘము ఒకీయము చేయుటకును నాచేతనైనందంతయు చేయగలను.

హిందూమతము

నేనుబౌద్ధులలో బౌద్ధునిగను, జైనులలో జైనునిగను, బ్రహ్మమత వలంబులలో బ్రహ్మమతావలంబుడుగను, ఆర్యసమాజకులలో ఆర్యుడుగను, సిక్కులలో సిక్కునిగను, నిమ్న జాతులలో నిమ్నజాతివాడుగను నేనుందును. ఈ నావైఖరి శ్రీశంకరుని అద్వైత సిద్ధాంతముయొక్క సారమేకాని అన్యయముకాదు. శంకరాచార్యుని గురువర్యులగు శ్రీగౌడపాదాచార్యులవారు. "స్వసిద్ధాంత వ్యవస్థాసు ద్వైతినో నిశ్చితాదృఢం. పరస్పరం విరుధ్యంతే తైరయం నవిరుధ్యతే." [తమసిద్ధాంతములను స్థాపించుకొనుటకు ద్వైతులు పరస్పరము కలహించుచుందురు. కాని ఈఅద్వైతము ఎవ్వరికినివిరుద్ధముకాదు.] ఒకసంఘము యితరసంఘములను బలవంతపెట్టి హక్కులనుసంపాదించుటకు తమకు ఐక్యములభించదు. ప్రతిమతమువారు తమ సంఘములను వృద్ధిచేసుకొని ఇతరసంఘములతోనప్పుడి వారితో సమానముగా నిలువవలెను.

అధ్యవిజ్ఞానరక్షణము, వ్యాపనము ఇతరమతములకు ఎన్నటికిని ప్రతికూలముగా నుండజాలదు. ఇతరమతములవారికంటె మనఋషులు నిత్యజ్ఞానమును, సచ్చిదానందమును ఎక్కువగా సంపాదించిరి. హిందూధర్మ మన్ని అవస్థలకుపనికివచ్చును. హిందూమతమునకు కర్త ఒక్కడు లేడు. అనేక ఋషుల జ్ఞానరసమే హిందూమతము అభివృద్ధికవకాశమొసంగుచున్నది. ఇతరమతములవారు ఈవిషయము తెలియక విగహారాధిన వలదనుచున్నారు. భగవంతుడు నామ, రూపరహితుడైనను దైనిక కార్యములకుగాను ఆతనికొకరూపమిచ్చి ఆరాధించుట సమంజసమేకదా! మహమ్మదీయులు మసీదులలో, క్రైస్తవులు చర్చిలలోను ప్రార్థించుటలేదా?

మసీదులయెదుట మేళములు చేయరాదని ఖురాను ఆదేశించుచున్నచో ఆయాదేశము మహమ్మదీయులకే వర్తించును గాని ఇతరులకేలు వర్తించును? "లోకాస్సమస్తా సుఖినోభవంతు" అను మనకోరిక ఇతర మతములవారు గ్రహించువారో మశీదులసేరిట నింత రక్తపాతము జరుగదు. భారతదేశమునందలి యితర మతములవారు మనతో స్నేహభావమున నుండిననేగాని సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము సాధింపసాధ్యమగును. హిందూస్థానము హిందువులదేయనియు ఆర్యవిజ్ఞానమును, హిందూధర్మమును రక్షించుటకే హిందువులుజీవించుటయనియు మనము వారికి తెలుపవలెను.

ఈమాటలు మైనారిటీలవారికి దురభిప్రాయములు కలుగచేయునని నేనుతలుస్తాను. మైనారిటీలవారివిజ్ఞాన, మతస్వాతంత్ర్యము పూర్తిగాయుండును, సాంఘికమతములద్వారా రాజకీయాధికారములను పొందుటకు మైనారిటీసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. హిందూస్థానముయొక్క మతము జాతిని భాష హిందుస్థలదేయై యుండవలెను. ఈ సూత్రమును రాజ్యాంగవిధానమునకు ఆధారముగాగొని సంయుక్తనియోజకవర్గములద్వారా ఎన్నికలు జరుపవలెను. ఇదిహిందూధర్మానుసారముగా నుండును. ఐనను, మైనారిటీలకు రక్షణయవసరమైనచో నానాజాతిసమితివారు మైనారిటీలను కేర్పరిచినరక్షణలను. గ్యారంటీలను మనదేశములో కూడా అమలుపరుపవచ్చును.

నానాజాతి సమితివారి స్కీము

మతముజాతి, భాషలలో మహమ్మదీయులకు గ్యారంటీలుండునట్లు మనము చూడవలెను. నానాజాతివారి స్కీమునుసరించి దేశములోని మేజారిటీసంఘముయొక్క జాతి,మతము,దేశభాష,మతము, జాతిగానుండును. పంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రములలో హిందువులు మైనారిటీలోనున్నను దేశముయొక్క మతము, భాష, జాతి హిందువులదే.

అస్పృశ్యత

మనలో కొన్నిదురాచారముల తొలగించినగాని మనసంఘమునకు బలము, చైతన్యముకలుగును. దురాచారములన్నిటిని వివరింపవ్యవధి చాలక అస్పృశ్యతవిషయముమాత్రము ప్రస్తావింతును.

అస్పృశ్యతయనునది మనలోనుండుట అనర్థము. అస్పృశ్యత శాస్త్రసమ్మతమని వాదించుట పిలుగానిపని, భూతదయకది కేవలము విరుద్ధము. సాధ్యమైనంతత్వరలో మనముతొలగింపవలెను. మహాభారతము, శ్రీశంకరాచార్యుల గీతాభాష్యమునందలి "కారణార్థ మన్విచ్ఛేత్" [ధర్మము కారణముపై నాధారపడి యుండవలెను.] అనుదానియర్థమును గ్రహింపక అస్పృశ్యతను గ్రుడ్డిగాపాటించుచున్నారు.

హరిజనులు యొవరిమతమును స్వీకరించవలెనని కోరుచున్న డా. అంబేడ్కర్ గారిని ప్రజలు దూషించుచున్నారు. కాని ఆయన మనలమేల్కొల్పెను. మనలనుప్రబోధించెను. అస్పృశ్యులుపడుచున్న అవమానములు, కలుషములు వారికితెలిపెను, మనము కృతజ్ఞత తెలుపవలెను, క్రైస్తవులయొక్కయు, మహమ్మదీయులయొక్కయు ప్రయత్నములవలన మనఅస్పృశ్యులు ఆయామతములలో చేరుటకంటె సిక్కుమతములో చేరుటమంచిది. అనగా ఒక్కనెట్టున సిక్కుమతము అవలంభింపవలెనని కొందరు హిందూసంఘములోనుండుట తమకు అవమానకరమని తలచుహరిజనులు సిక్కుమతములో చేరవచ్చును.

నాసికలోజరిగిన దేవాలయసత్యాగ్రహములో డా॥ అంబేడ్కర్ గారును వారిఅనుచరులును సనాతనహిందువులతో. పోరాడుచున్న కాలమును సిక్కుమతములో చేరుటయందు ఉపయోగించవలెనని నేనుచెప్పితిని.

సిక్కుమతములో చేరుట అన్యమతములో చేరుటకాదు. సిక్కులుకూడా హిందువులే. వారు హిందువులలో క్షత్రియులవంటివారు. పూర్వము గుణకర్మవిభాగమునకై వర్ణమేర్పడెననియు, ఒకరుగొప్ప, ఒకరుతక్కువయని భావములేకుండెననియు సంస్కరణలు చేయుచున్నందున వీరికికూడా తావొసంగవలెను. హిందూమతములో నాస్తికునకుకూడా తావుకలదు.

హిందూమతములో పుట్టినవాడే హిందువని ఒకఅభిప్రాయము ప్రజలియుండుటచే అవరకముకలుగుచున్నది. మనఆర్యులు అనాగరికజాతులను తమలోకలుపుకొనిరి. కావున ఇతరమతములవారికిని, జాతులవారికిని మనము తమలో చేరుటకు అవకాశమివ్వవలెను. ఇతరదేశములయందలిహిందువుల క్షేమమును కనిపెట్టుచుండవలెను. ఇదియునుగాక హిందూమత ధర్మములను ఇతరదేశములలో వ్యాపింపజేయుటకు ఏర్పాటులుచేయవలెను.

భాష

దేశముయొక్క విజ్ఞానము భాషద్వారావెల్లడియగును. గాన హిందీభాషా సంస్కరముచే సంకరముగానుండ చూడవలెను. హిందీలేకహిందుస్థానీ వ్యావహారికభాషగా నుండవలెను.

కాంగ్రెసుకు మనకుగలసంబంధములు

కాంగ్రెసులో అన్నిసంఘములవారు నున్నారు. గనుకవారి సాంఘికవిషయములలో జోక్యముకలిగించు కొనవీలులేదు. సాంఘికనిర్ణయమువిషయమై కాంగ్రెసువారు తప్పుచేసిదిద్దుకొనిరి. ప్రత్యేకముగా కాంగ్రెసుహిందువులహక్కులను రక్షింపజాలదు. కనుక మనసంస్థ హిందూహక్కులను రక్షింపవలెను. వీలైనప్పుడు మనసభ్యులు కాంగ్రెసుతోకలిసి పనిచేయవలెను.

హిందూమహాసభాధ్యక్షుని ఉపసంహరణం

లాహోరు, అక్టోబరు ౨౩:—

హిందూమహాసభాధ్యక్షుడగు డా॥ కుర్తకోట శంకరాచార్యులవారు ఒకప్రకటన గావించుచు ఇట్లుతెలిపిరి:—

"నేను హిందూమహాసభ ప్రారంభోపన్యాసములో ఉపయోగించినవాక్యములు పంజాబు సనాతనులు సరిగాఅర్థము చేసుకొనినందున వారికి మనోవ్యథకలిగించెనని విని మిక్కిలి చింతకలిగినది. వారికికలిగిన మనోవ్యధబాపుటకును, శాంతి ఐకమత్యము కాపాడుకొనుటకు గాను నేనుఆవాక్యములను ఉపసంహరించుకొనుటకు వెనుతీయను. కనుక ఆవాక్యములు ఉపన్యాసమునుండి తీసివేసినటుల భావించవలెను.

ఈఉపసంహారణకు శ్రీయుత జగుల్ కిషోర్ బిర్లా, పర్ గోకులచందనరాంగ్, సేట్ రామకృష్ణలాల్ యా డా॥ సౌయిటకా గారలు ఆ ఉపన్యాసమునుండి గావించుచున్న ప్రయత్నమేకారణ ... ఈప్రకటనగావింపబడినది.

మహాసభకుపూర్వమే సనాతనులు తమల క్షేపణలను తెలిపి తీసివేయవలెనని కోరినప్పుడు శ్రీఅధ్యక్షులవారు, "నిశ్చితాభిప్రాయము అనుచెప్పసంతదాచుకొనుటగేడే తమకిష్టమని" చెప్పిరికదా! అప్పుడుదల ఇప్పుడేలనశించె? ఈ అభిప్రాయమప్పుడేల కలుగదాయె?

తమ యభివృద్ధికి హిందువులు స్వయంసహాయముమీదనే ఆధారపడవలెనేగాని అన్యులసహాయమునపేక్షింపరాదు. మనదేశముయొక్క గొప్పతనమును, మనవిజ్ఞానమును వృద్ధిచేసిప్రపంచములో వ్యాపించునట్లు చేయవలెను. హిందువులు ఉన్నతస్థితిలోనున్నచో. తమస్థితిగూడ ఉన్నతముగా నుండునని దేశములోని యితరమతములవారు తలంపవలెను.

(ఆంధ్ర)

విదేశ వార్తలు

బంగారు ఎగుమతి

బొంబాయి, అక్టో, ౨౮ –

అక్టోబరు ౨౪ వ తేది గల వారాంతము వరకు బొంబాయినుండి యూరోపు అమెరికాలకు 3౬ లక్షల ౪౭ వేల ౭ వందల ౭౨ రూపాయిల విలువగల బంగారుఎగుమతి కాబడినది

బ్రిటిషుప్రభుత్వము బంగారు వాణ్యప్రమాణ్యమును తీసివేసినప్పటినుండి ఇంతవరకు బొంబాయినుండి విదేశములకు ఎగుమతిఅయిన బంగారువిలువ రెండుఅరవుల ౭౫ కోట్ల ౯౬ లక్షల ౧౪ వేల మూడువందల ౭౫ రూపాయిలు.

ఉర్దూమహాసభ అలీఘర్

అలీఘర్, అక్టోబరు ౨౮ –

ఈరోజు మధ్యాహ్నము ౫౧ 3-30 లకు మహమ్మదు అబాదురాజాగారి అధ్యక్షతన ఉర్దూమహాసభ సమావేశమాయెను.

అధ్యక్షులవారు తమఉపన్యాసములో ఉర్దూభాషాభివృద్ధికై మహమ్మదీయులకుచ్చేదించుచున్న శ్రీనిజాం ప్రభువర్యుని రాజమాన్యమును మరియు ఉస్మానియాపీఠపు అనువాదశాఖను మిక్కిలి కొనియాడిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసానంతరము మౌలానా అబ్దుల్ హఖ్ గారు నైజాం ప్రధానామాత్యులగు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహద్దురుగారును, సర్ తేజ్ బహద్దురుసప్రూ మరియు రిద రెండుగార్లకు మొదలగువారును వ్రాసినసందేశములు చదివిరి అంతటితో ముగింపబడెను

రామాయణ సప్తాహము

మద్రాసులో వాస్తవ్యులగు లలితకళావల్లభ పండిత యన్ వాదిరాజభాగవతార్ గారు, దుబ్లిగండిలో సాహుకారగు శ్రావణప్ప పంధేపూరిగారి ౭౦౫ గృహములో నవరాత్రుల్లలో రామాయణసప్తాహము కన్నడములోజరిపిరి సదాశివశెట్టి వాస్తవ్యులగు విరూపాక్షప్పస్వామిగారు అధ్యక్షతవహించి హరికథనుపొగడిరి ౨౪ అక్టోబరు శుక్రవారమునాడు సాహుకారులును శ్రోతలును హరికథకునిసన్మానించి సన్మానము చేసిరి

ఉర్దూకాన్ఫరెన్సు

అలీఘర్ అక్టోబరు ౨౯ —

ఉర్దూభాష అభివృద్ధిఅగుటకు ప్రచారము చేయవలయునని తీర్మానములుకావించి ఉర్దూకాన్ఫరెన్సు ముగిసెను

"అంజుమనె తరక్కీ—ఉర్దూ" అనుసంస్థ ఢిల్లీకార్యస్థానముగ చేసి అక్కడ గ్రంథాలయము, ప్రచురాలయములు స్థాపింపవలెననియు, ప్రాచీన గ్రంథాలయములోను, సర్వ్వాటము లోను ఏర్పాటుచేయవలెననియు తీర్మానించిరి

హిందూదేశమున అన్ని మతములవారును ఉర్దూవాడుచున్నారు కొంతహిందూదేశము నకు ఉర్దూవ్యావహారభాష చేయవలెను అని ముఖ్యులగు నవాబు మెహదియారుజంగుగారు ఉపన్యసించిరి

విదేశసంస్థకు మహారాజావారిదిగిరాకము

మైసూరు అక్టోబరు ౨౮ —

శ్రీ మైసూరు మహారాజావారు ఇటీవల విదేశ సంచారము చేసినప్పుడు బెర్లిన్ నగరపు ఇండియా అసోసియేషనువారికి వేయిరూపాయల విరాళ మొసగిరి

బొంబాయిలో అల్లరులు రేకెత్తుట

అయిబాళకోజాబాగా నవతిశోధుట్లువిడి బొంబాయి అల్లరులు సంపూర్ణముగా శాంతించలేనటులపియున్నది, ౨౭వ తేది ఉదయము నాల్ బజారులో ఒకహిందువు కత్తితో పొడిచి చంపబడగానే మరల భయముతో దుకాణము అన్నియు మూయబడెను పోలీసువారలు తుంటరుల ఉద్రేకం పెరగుచున్నారు బొంబాయి నగరములో మారుతీదేవాలయ మండపము కట్టించబోగా అచట కట్టరాదని ముసల్మానులు పోలీసుటు వద్ద మొఱపెట్టుకొన్నను, మేజిస్ట్రేటు అట్టిదాని చేయుటకు ఒప్పుకొనినమీదట అల్లరులు ప్రారంభమై ౨౯ అక్టోబరునాటికి ౨౧ మంది మరణించినట్లు, ౩౫౦ మంది గాయపడినట్లును, ఇంకను ఎంతెంతో సొత్తు, భవనములు నాశనమైనట్లును ఇదివరకేవార్తలు వచ్చియుండిన సంగతి అందరికి తెలిసినదే. ఇందు ౨౭ వ తేదినాటికి పోలీసువారు మొత్తముగ౩౬౦మందిని అరెస్టు చేసిరి ౨౦ మంది ముసల్మానులను నగరము నుండి వెళ్ళగొట్టివేసిరి,

ఇప్పుడు పోలీసు అధికారులు సమీపములో నుండి మండప నిర్మాణమును సాగించుచున్నారు

ఆంధ్ర వార్తలు

పుదుక్కోటలో ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకాంధ్ర పాఠశాల

ఆంధ్రరాయబారుల సూచనకు ప్రభుత్వము సుముఖమగుట

పుదుకోట అక్టోబరు ౨౫ —

దక్షిణ భారత గ్రంథాలయ మహాసభ, పుదుక్కోట సంస్థాన గ్రంథాలయ మహాసభల సందర్భమున ఈనగరమునకు విచ్చేసిన మ-రా-శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులు, దాసు త్రివిక్రమరావు డాక్టరు బి నారాయణస్వామి అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య పంతులుగార్లకు నిన్న పుదుక్కోట ఆంధ్రులు స్వాగతపత్రము సమర్పించిరి అందు ప్రస్తుతపు పుదుక్కోట సంస్థాన ప్రతిష్ఠాపనమునకు ఏవిధముగ ప్రముఖులగు ఆంధ్రులు బ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారు తోడ్పడినదియు సవిస్తరముగ ప్రస్తావించిరి ఆంధ్రులకొక సంఘముగూడ అవశ్యకమని తెలియజేసిరి

ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు త్రివిక్రమరావుగారుత్వరలో కేంద్రసంఘము నొకదానిని పుదుక్కోటలో స్థాపించి, ఇతరపట్నములలో యుపశాఖలను నెలకొల్పి సాంఘిక జీవనమునకు ఐక్యత కల్పించవలెనని గోరిరి. ఆంధ్రభాషను, ఆంధ్ర సాంప్రదాయములను మరువవలదని యుద్బోధించిరి.

తరువాతరోజున డాక్టరు శఠగోపం నాయుడుగారి గృహమున టీపార్టీలో టి. రావుగారు "ఆంధ్రప్రతిభ"ను గురించి ఉపన్యాసము గావించిరి. తదుపరి వేంకటరమణయ్యగారు ఆధుని కాంధ్రజీవనముగురించి ఉపన్యసించిరి. వెంటనే పుదుక్కోట ఆంధ్రసంఘము నెలకొల్పబడెను. కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగను సేటుమ్యూజియం క్యూరేటరు రంగరాజాగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. ఆంధ్రపుస్తకాలయముగూడ స్థాపింపబడెను. ఆంధ్రులందరు ఉత్సాహపూరితులై ఆంధ్రభాషను శ్రద్ధతోనభ్యసించుటకు దీక్షవహించిరి.

నాటిమధ్యాహ్నము డీ.టి.రావు, వేంకటరమణయ్యగారలు అడ్మినిస్ట్రేటరు సర్ అలెగ్జాండరు టాటెన్హాంగారి దర్శనమొనరించి గ్రంథాలయోద్ధారణగురించి ముచ్చటించుటయేగాక సంస్థానాంధ్రులకు ప్రత్యేక ఆంధ్రపాఠశాలా సౌకర్యముండవలెనని నివేదించిరి. అడ్మినిస్ట్రేటరుగారుత్వరలోనే అట్టిపాఠశాలను సంస్థానాంధ్రులు కోరినచో ఏర్పాటుచేసెదమని సెలవిచ్చిరి.

డి.టి.రావుగారు, వేంకటరమణయ్యగారలు సంస్థానపర్యటనము గావించి ముఖ్యపట్నములలోని గ్రంథాలయములను పరీక్షించి, వేర్వేరు గ్రామములలోని ఆంధ్రులతో సంప్రదించి బెజవాడకు పయనమైరి.

జవహర్లాలుగారి రెండవ ఆగమనము

ఎన్నికల సందర్భమున కొంతమంది కాంగ్రెసు నాయకులవలని తెలియుచున్నది

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడగు పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు నవంబరు ౫ తారీఖున కలకత్తావచ్చి కొన్నాళ్ళు బెంగాలురాష్ట్రములో పర్యటనము గావించెదరు తరువాత యునఒరిస్సా, ఆంధ్రరాష్ట్రములలో సంచారము గావించును

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ దసర సమావేశము

చెన్నపురి ఆంధ్ర మహాసభ దసరా ఉత్సవములు (౨౦-౧౯-౩౬ మంగళవారము) ప్రారంభమైనవి. ౨౧వ తేదీన సాయంకాలము ౪-౩౦ గంటలకు సభాభవనమందు ప్రారంభమైనది గౌ॥ సర్ కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయుడుగారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంధ్రప్రముఖు లెందరో వచ్చియుండిరి.

చెన్నపురిలో ఆంధ్రమహాసభ స్థాపింపబడి చాలకాలమైనది. స్వంతభవనము ఏర్పడలేదు. దీనివిషయమై తగుశ్రద్ధ వహింపవలసినదని శ్రీమతి విద్యాసుందరి. బెంగుళూరు నాగరత్నమ్మగారు విన్నవించిరి.

ఆంధ్రులకు సంక్రాంతి దసరా పెద్దపండుగలు. ఇదిజాతీయ ఉత్సవమగుటచే ఆంధ్రులందరు ఒకచోట సమావేశమై, ఆంధ్రుల అభివృద్ధికి దైవప్రార్థన చేయుటే ఈసభయుద్దేశమనిసర్ రెడ్డినాయుడుగారు చెప్పిరి. ఆంధ్రులందరు ఏ ఏ పార్టీలకు చెందినవారైననుసరే తాము ఆంధ్రులమను సంగతిమరచి పోకూడదు. ఆంధ్రులందరు సఖ్యముతో మెలంగుచు. తమకు అందరకు అవసరమగు అభివృద్ధికి పాటుపడుటకై ఇట్టి ఉత్సవములు తోడ్పడును ఇట్టి ఉత్సవములలో ఆంధ్రులందరు ఒకచోట చేరుటకు అవకాశమేర్పడును. వీరిలో వీరికి ఎక్కువమైత్రి యేర్పడును. బలముఅధికమగును." అనిరి.

మదరాసులోని ఆంధ్రమహాసభవారి దసరా ఉత్సవములు ౨౦ వ తేదీన ప్రారంభమయినవి. ౨౧ తేదీన శ్రీ పిఠాపురం మహారాజాగారి ఆతిథ్యమునను, ౨౨ వ తేదీన శ్రీ బొబ్బిలిరాజాగారి అతిథ్యమునను విందులు జరిగెను

చెన్నపురి ఆంధ్ర మహాసభయందు దసరా ఉత్సవముల సందర్భము అక్టోబరు ౨౩వ తేదీన జయపురం మహారాజాగారి అతిథ్యమువిందు జరిగెను శ్రీగద్దెరంగయ్యనాయుడు సభాధ్యక్షత వహించిరి

౨౪వ తేదీన శ్రీదేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున విందు జరిగినపిదప సభకు వి రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి సభానంతరము సభ్యుల నాట్యబృందమువారు బాగుగను, ఫార్సు రమ్యముగ ప్రదర్శించిరి, డి.డి. రాధాకృష్ణయ్యనాయుడుగారు బాలురకు మిఠాయి పంచి పెట్టిరి

ఆంధ్ర రాష్ట్ర హరిజన సేవకుల సమావేశము

ఏలూరు, అక్టోబరు ౧౯

నిన్న మధ్యాహ్నము ౧ గంటకు ఆంధ్రరాష్ట్ర హరిజన సేవకసంఘ కార్యాలయమున జిల్లా హరిజన సేవక సంఘముల కార్యదర్శుల యొక్కయు, ఇతర హరిజన సేవకులయొక్కయు సమావేశము జరిగెను.

శ్రీయుత కక్కెరగారు ముందుగా అఖిల భారత హరిజనసేవక సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఇటీవల సమావేశమై, ఆంధ్రరాష్ట్ర హరిజన సేవకసంఘమునకు, ప్రస్తుతము ఖర్చునూటికి ౫౦ వంతు చొప్పున ఇవ్వబడుచున్న గ్రాంటునూ, నూటికి 33 వంతునకు తగ్గించుటకు నిర్ణయించిరనియూ, అందువలన జిల్లాసంఘమువారందరూ, నూటికి ౬౭ రూ. స్థానికంగ వసూలు చేసికొనవలసి యుండునని యూ తెల్పిరి.

చర్చయైనతరువాత సమావేశము వారీక్రింది తీర్మానము గావించిరి "ఈసమావేశమువారు కేంద్రసంఘమువారు నూటికి ౫౦ వంతున వచ్చే ఏ.పిలు నెలవరకూ గ్రాంటు ఇవ్వవలయుననియూ, వారి నిర్ణయముప్రకారము గ్రాంటుకు ౧౦౦ కి 33 వంతున తగ్గింపరాదనియూ, ఈసరతుపై జిల్లా సంఘములవారు, తమ పూజానిధిద్రవ్య మైపోయినప్పటికిగూడ ఈసంవత్సరము ప్రారంభించినపని పూర్తి చేయుటకు నిశ్చయించినారు."

(ఆంధ్ర)

చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు విజయము

మద్రాసు ౨౭ అక్టోబరు

చెన్నపురి నగరమున నేర్పరుపబడిన రండి విజనులలో ౩౬ డివిజనులందు నిన్నటిదినమున కార్పొరేషను నకు జరిగిన యెన్నికల ఫలితము నేడు ప్రకటింపబడెను. మిగిలిన వానింటిలో మూడు డివిజనులలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులును, ఒక డివిజనులలో జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థియును పోటీలేకయే యెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు

మిగిలిన ౩౬-లోను ౩౫ డివిజనులందు కాంగ్రెసువారు పోటీచేసి ౨౭ స్థానములను గెల్చిరి జస్టిసుపక్షమువారు వీనిలో ౧౭ స్థానములకు పోటీచేసి ౬ స్థానములను గెల్చిరి. యేపక్షమునకు చెందని స్వతంత్రసభ్యులు ౬ స్థానములను గెల్చిరి. కాంగ్రెసువారు పోటీచేయకవదలిన ఒక డివిజనునందు జస్టిసు అభ్యర్థి నెగ్గెను.

ఇవిగాక మూడు నిమ్నజాతుల స్థానములకును రెండు కార్మికస్థానములకును గూడ ఎన్నికలు జరిగెను. నిమ్నజాతుల స్థానములకు పోటీ కొభ్యర్థులులేరు. కార్మికస్థానముల రెండిటికిని కాంగ్రెసువారు పోటీచేసిరి. ఒకస్థానము కాంగ్రెసునకువచ్చెను.

ఈయెన్నికలలో, ఎక్కువ తీవ్రమగు పోటీ జరిగిన పుదుప్పేట డివిజనునందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు, జస్టిసుపక్ష నాయకుడగు టి. సుందరరావు నాయుడిగారి నోడించెను. ఇంతియగాక, కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులుగనిలిపిన శ్రీమతిఅమ్మాస్వామినాథన్ శ్రీమతి విశాలాక్షమ్మగార్లు ప్రత్యర్థులనోడించి విజయమందిరి.

నేడు ఉదయమునుండియు నగరమున ముసురుపట్టి వర్షించుచున్నను, వేలకొలది ప్రజలు ఉదయమునుండి రిప్పనుభవనమున పరిసరములందు వర్షములో తడియుచునే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులవిషయమున జయజయ ధ్వానములతో నాహ్వానించుచుండిరి.

శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారిని కత్తితో బెదరించుట

మొన్న ౨౫ వ తేదీన నగరమునందంతటను కాంగ్రెసువారు చాల ఊరేగింపులు జరిపిరి. కొంతమంది కాంగ్రెసువర్కరులు శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారి యింటివద్దనుండి కారులో బయలుదేరిరి. ఆకారు పాంథియనురోడ్డు పైపు వెళ్లుచు ఎగ్మూరు పోలీసుకోర్టుఎదుటకు రాగానే కారుమీద చాలరాళ్లుపడినవి. కొందరులాటీలను పట్టుకొని అడ్డముగానిలిచి కారునునిలిపివేసి కారులోనున్నవారిని పట్టుకొనిరి ముగ్గురికి దెబ్బలుతగిలినవి. వారుకారునచటవదలివేసి వెళ్లిపోయిరి. ఈ అల్లరియేమిటోఅని తెలుసుకొనుటకు శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారచటికి రాగా గుంపులోనొకడు కత్తివలెనున్న ఒకఆయుధమును పైకెత్తి ఆమెను బెదరించెను ఆమెతనయింటికి వెళ్లిపోయెను. దెబ్బనుతగిలినవారు పోలీసువారికి తెలియజేసిరి. వారికి జనరలు హాస్పిటలులో చికిత్సచేయబడెను. కారుకుచాల నష్టముకలిగెను.

వోటరుల సంఖ్య

మదరాసులో జనరలు సీట్ల వోటర్లసంఖ్య ౯౨౭౬౮, కార్మికవోటర్ల సంఖ్య ౧౮౪౧౭. చాలమంది వోటరులు నడచివెళ్లియే వోటు చేసిరిగాని కారులకొరకు నిరీక్షించలేదు.

—ఆంధ్ర

శ్రీ.కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఛాయాచిత్రప్రతిష్ఠాపన

నెహ్రూ పండితునిచే జరుపబడుట

౨౦ వ తేది మంగళవారము సాయంత్రము ౫ గంటలకు బెజవాడ శ్రీరామమోహన గ్రంథాలయమందు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు శ్రీ. కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి ఛాయాచిత్రమును ప్రతిష్ఠించిరి.

నెహ్రూగారిట్లు మాట్లాడిరి. "సజీవులుగా ఉన్నవారి చిత్రపటములు ప్రతిష్ఠించడమంటే చాలాచిక్కు అయినవిషయం. ఎందుచేతనంటే ఇలాంటిసభల్లో వారినిగురించి అతిశయంగా పొగడటంగాని, లేక చెప్పవలసినంతకూడ చెప్పకపోవటంగాని కలుగుతుంటుంది. అది న్యాయంలేదు. అదీకాకుండా, జాతీయరంగంలో మాతోబాటు పాటుబడుతున్న మిత్రునిగురించి మాట్లాడమంటే మరీ సంకటంగా వుంటుంది. వినా ఈ చిత్రపటాన్ని ప్రతిష్ఠించటం నాకుసంతోషంతో కూడినది. ఈ పటం ఇచ్చట ప్రదర్శింపబడటంవల్ల అందు రూపింపబడిన ఉత్తమవ్యక్తియొక్క సద్గుణాల నన్నిటిని ఇతరులు ఆదర్శంగా పెట్టుకొని వృద్ధి పొందుతారని ఆశిస్తున్నాను" అనిరి.

బరంపురం ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజము

బరంపురం, అక్టోబరు ౧౬—

స్థానిక ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజము వారి దసరా ఉత్సవముల కార్యక్రమము ఆరంభమైనది. సమాజమువారు ఈసంవత్సరము ఈ ఉత్సవ కార్యక్రమాన్ని ప్రత్యేక పద్ధతిని నడుపబూనినారు. ఆంధ్రదేశమునుండి సుప్రసిద్ధులైన ఆంధ్రులను రప్పించి వారిద్వారా వివిధవిషయములపై ఉపన్యాసములను ఇప్పించుటకును, వానిని యథాసమయమున పుస్తక రూపముగా ప్రచురించుటకును ఏర్పాటు చేసినారు.

ప్రపంచపు వింతలు

ప్రపంచమంతటను పొడవైన గోడ చీనాలో కలదు. ఆగోడపొడవు ౧౦౦౦ మైళ్ళకుపైగా నున్నది. క్రీ. పూ. ౨౧౪ శక సంవత్సరములో నిర్మింపబడెను.

ఫ్రాన్సుదేశ ముఖ్యపట్టణమగు ప్యారీసు నగరములో పూర్వము ప్రపంచమంతటను ఎత్తైన కోటకట్టిరి దానిపేరు ఐఫిల్ టవర్. అది సుమారు ౧౦౦౦ అడుగుల యెత్తుండి.

కాని యీనాడు అమెరికాలో దానికన్న మించిన బంగ్లాను ౧౨౪౮ అడుగుల యెత్తైన దానిని న్యూయార్కు నగరములో ఎంపైర్ స్టేట్ బిల్డింగు అనుదానిని కట్టినారు. అమెరికాలోని వ్యోమింగ్ పట్టణములోని తోట అన్నిటికన్న గొప్పతోట, దాని వైశాల్యము ౩౩౪౮ చదరపుమైళ్లు.

ప్రపంచమంతటను గొప్ప ఎడారి ఆఫ్రికాలోని సహారా ఎడారి దీనివైశాల్యము ౩౦ లక్షల చదరపుమైళ్లు.

అన్నిటికన్న పొడవైనవారధి స్కాట్లండులోని ఫోర్టుబ్రిడ్జి అనునది దానిపొడవు ౧ మైలు కాని ముందుసంవత్సరము కొలి ఫ్రోన్లియాను ఓక్లండునకలుపునట్టి ౮ మైళ్ల పొడవుగలవారధి సరము కాగలదు.

క్రైస్తవ దేవాలయములలోని అత్యున్నతశిఖరము జర్మనీలోని ఉల్మ్ అనుచోటనుండునది దానియెత్తు ౫౩౭ అడుగులు.

ప్రపంచమంతటను ఎత్తైన పర్వతశిఖరము ౨౯౦౦౨ అడుగుల ఎత్తుకలదు.

బ్రిటిష్‌గయానాలో కైటూరు జలపాతము ౭౪౧ అడుగుల యెత్తుగలదు.

ప్రపంచమందలి నదులన్నిటిలో పొడవైన నదులు అమెరికాలోని అమేజాన్ నదియు ఆఫ్రికాలోని నైల్ (నీల) నదియు ఈ రెండును ఒక్కొక్కటి ౪౦౦౦ మైళ్లపొడవున పారుచున్నవి. సోనేపూర్ అను ఇండియాలోని రైల్వే స్టేషన్ ప్లాటుఫారము అరమైలు పొడవుకలది.

రష్యాదేశములోని మాస్కో పట్టణములో ౧౮౦ టన్నుల తూకముకల "జార్ కోలోకోల్" అను గంటకలదు దానిసెవ్వరును మ్రోయించలేరు.

ప్రపంచములోని బంగ్లాలన్నింటిలో చాల పెద్దది ఇటలీలోని పోపుగారిభవనము వాటికన్ అనుపేరుగలది.

బొలీవియాలోని "లాపాస్" అను పట్టణము నొక కొండపై సముద్ర మట్టముకన్న ౧౧౯౦౦ అడుగుల ఎత్తులో కట్టబడినది ఇంత ఎత్తులోనుండు పట్టణము ప్రపంచములో విదొక్కటే.
